

**“MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı” Qapalı
Səhmdar Cəmiyyəti**

Maliyyə hesabatları

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
Maliyyə hesabatları

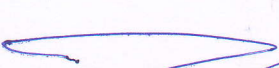
Mündəricat

	Səhifə
Maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təsdiq edilməsi ilə bağlı rəhbərliyin məsuliyyətinin bəyanı	1
Müstəqil auditorun hesabatı	2 - 3
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	4
Məcmu gəlir haqqında hesabat	5
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	6
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	7
Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər	8 - 39

Rəhbərliyin məsuliyyəti üzrə hesabat

Şirkətin rəhbərliyi "MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin ("Şirkət") maliyyə hesabatlarının və aidiyyəti qeydlərin hazırlanması üçün məsuliyyət daşıyır. Bu hesabatlar Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmışdır və şirkət rəhbərliyinin hesablama və mülahizələrini özündə birləşdirir.

Şirkət əmlakının qorunmasına, maliyyə əməliyyatların rəhbərliyin icazəsi ilə həyata keçirilməsinə və müvafiq qaydada sənədləşməsinə, həmin yazılışların maliyyə hesabatlarının və maliyyə informasiyalarının hazırlanması üçün istifadə edilə bilməsinə şərait yaradan daxili uçot sisteminin, prosedurların, qaydaların yaradılmasını təmin edir. Sistem özü-özünün nəzarət mexanizminə malikdir ki, bu da rəhbərlikdə həmin nəzarət, müəssisənin administrativ proseduraları və daxili hesabatvermə standartlarının səmərəliliyi üzrə əminlik yaranmasına imkan verir. Daxili nəzarət sistemlərinin effektivliyi sahəsində insan səhvləri və sisteminin tələblərindən yan keçməyin mümkünlüyü də daxil olmaqla məhdudiyətlər vardır. Hətta səmərəli daxili nəzarət sisteminin özü belə maliyyə hesabatlarının hazırlanması sahəsində tam əminlik verə bilməz.


Cənab Ramal Cəfərov
İdarə Heyətinin Sədri




Cənab Elşən Kərimov
Baş Mühəsib

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATLARI

“MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı” QSC-nin Direktorlar Şurası və Rəhbərliyinə

Rəy

Biz, “MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı” QSC- nin (bundan sonra “Şirkət”) 31 dekabr 2022-ci il tarixində bitən il üzrə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatları, məcmu gəlir, kapitalda dəyişikliklər, pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında həmin tarixdə bitən il üzrə hesabatlar, mühüm uçot siyasətlərinin xülasəsi və digər izahlı məlumatı əks etdirən qeydlərdən ibarət verilmiş maliyyə hesabatlarını audit etdik.

Fikrimizcə, maliyyə hesabatları Şirkətin 31 dekabr 2022-ci il tarixinə olan maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə bitmiş il üzrə maliyyə nəticələri və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatları bütün əhəmiyyətli aspektləri baxımından Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarına uyğun olaraq obyektiv şəkildə təqdim edir.

Rəy üçün əsaslar

Biz auditi Beynəlxalq audit standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə hesabatlarının auditi üçün auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz Azərbaycan Respublikasındakı maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normaların tələblərinə uyğun olaraq Şirkətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu tələblərə uyğun yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Rəhbərliyin və maliyyə hesabatlarının idarə edilməsi üzrə məsul tərəflərin öhdəlikləri

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının IFRS (Beynəlxalq maliyyə hesabatları standartlarına) uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Şirkəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Şirkətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Şirkətin maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditi üzrə auditorların öhdəlikləri

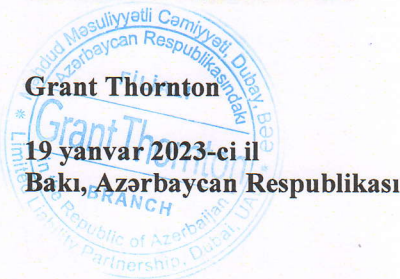
Bizim məqsədimiz maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zəmanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkarlayır. Təhriflər dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

Beynəlxalq Audit Standartları əsasında aparılan audit yoxlamasının bir hissəsi kimi biz audit prosesində peşəkar mühakimə və peşəkar skeptisizm prinsipi tətbiq edirik. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında saxtalaşdırma və ya səhvlərdən irəli gələn ciddi təhrif risklərini aşkarlayır və təhlil edir, bu risklərə cavab verən audit prosedurları hazırlayır və icra edir və rəyimiz üçün əsas təşkil edəcək kafi və müvafiq dəlil toplayırıq. Saxtakarlıqdan irəli gələn ciddi təhrifləri aşkarlamama riski səhvlərdən qaynaqlanan riskdən daha yüksəkdir, belə ki saxtakarlıq əlbir olma, saxtalaşdırma, məqsədli buraxma, təhrif və ya daxili nəzarətin yetərsizliyi kimi hallarla əlaqəli olur.
- Mövcud şərtlərdə müvafiq olacaq, lakin Cəmiyyətin daxili nəzarətinin səmərəliliyi ilə bağlı rəy bildirmək məqsədi daşımayan audit prosedurları hazırlamaq üçün auditə müvafiq daxili nəzarət haqqında anlayış əldə edirik.
- İstifadə olunan uçot siyasətlərinin, uçot smetalarının və rəhbərlik tərəfindən açıqlanan əlaqədar məlumatların müvafiqliyini təhlil edirik.
- Rəhbərliyin uçotun davamlılıq prinsipindən istifadəsinin müvafiqliyinə və Cəmiyyətin fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipini davam etdirmə imkanına dair ciddi şübhələr yarada biləcək hadisə və ya şərtlərlə əlaqədar ciddi qeyri-müəyyənliyin olub olmaması ilə bağlı əldə edilmiş dəlillər əsasında yekun rəy bildiririk. Bizim yekun rəyimizdə ciddi qeyri-müəyyənlik mövcuddur deyilsə, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarında əlaqədar məlumatlara diqqət çəkməyimiz, yaxud da bu cür məlumatlar müvafiq olmazsa, rəyimizi dəyişdirməyimiz tələb olunur. Bizim yekun rəylərimiz auditor hesabatımızın hazırlanma tarixinədək əldə edilmiş audit dəlillərinə əsaslanır. Bununla belə, gələcək hadisə və şərtlər Cəmiyyətin işində fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipini poza bilər.
- Maliyyə hesabatlarının, o cümlədən açıqlanan məlumatların ümumi təqdimatı, strukturu və məzmunu, həmçinin hesabatların obyektiv təqdimatının əsasını təşkil edən başlıca əqd və hadisələri əks etdirib etdirmədiyini təhlil edirik.

Biz auditin və mühüm audit tapıntılarının, o cümlədən audit yoxlaması zamanı daxili nəzarətdə aşkarladığımız mühüm çatışmazlıqların nəzərdə tutulan əhatə dairəsi və zamanlaması ilə bağlı idarəetmə üzrə məsul tərəflərlə əlaqədə oluruq.

Grant Thornton



MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
Maliyyə Hesabatları

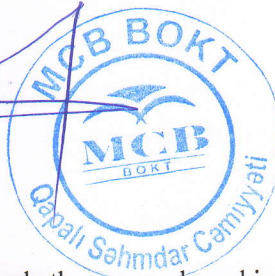
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

	Qeyd	2022 AZN	2021 AZN
AKTİVLƏR			
Uzunmüddətli aktivlər			
Torpaq, tikili, avadanlıq və aktivlərdən istifadə hüququ	5	257,622	334,000
Qeyri-maddi aktivlər		1,573	3,147
Maliyyə lizinqi üzrə xalis investisiya	6	9,106,910	6,960,845
Əlaqəli tərəfə verilən borc	7	64,984	88,520
Təxirə salınmış vergi aktivi	18	7,716	6,734
Cəmi uzun müddətli aktivlər		9,438,805	7,393,246
Cari aktivlər			
Maliyyə lizinqi üzrə xalis investisiya	6	8,286,866	5,455,720
Əlaqəli tərəfə verilən borc	7	23,536	20,784
Avanslar, qabaqcadan ödənişlər və digər debitor borclar	9	833,791	486,703
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	10	180,996	178,093
Cəmi cari aktivlər		9,325,189	6,141,300
Cəmi aktivlər		18,763,994	13,534,546
KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR			
Kapital			
Nizamnamə kapitalı	11	4,283,675	4,283,675
Bölüşdürülməmiş mənfəət		1,620,990	895,638
Cəmi kapital		5,904,665	5,179,313
Öhdəliklər			
Uzunmüddətli öhdəliklər			
Borc vəsaitləri	12	6,562,279	2,096,178
İcarə öhdəliyi	13	111,056	193,783
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər		6,673,335	2,289,961
Cari öhdəliklər			
Borc vəsaitləri	12	5,207,493	5,376,836
İcarə öhdəliyi	13	82,727	72,693
Digər cari öhdəliklər	14	895,774	615,743
Cəmi cari öhdəliklər		6,185,994	6,065,272
Cəmi öhdəliklər		12,859,329	8,355,233
Cəmi kapital və öhdəliklər		18,763,994	13,534,546

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatan il üzrə hazırkı maliyyə hesabatları (o cümlədən, müqayisəli rəqəmlər) Rəhbərlik tərəfindən 19 yanvar 2023-ci il tarixində təsdiq edilmiş və imzalanmışdır.

Cənab Ramal Cəfərov
İdarə heyətinin sədri



Cənab Elşən Kərimov
Baş Mühasib

1-23-cü qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsidir.

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
Maliyyə Hesabatları

Məcmu gəlir haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

	Qeyd	2022 AZN	2021 AZN
Maliyyə lizinqi üzrə faiz gəliri		2,573,456	1,839,594
Faiz xərci		(877,100)	(445,819)
Xalis faiz gəliri		1,696,356	1,393,775
Haqq, komissiya və brokerlik gəliri		247,739	197,985
Xarici valyuta mübadiləsindən xalis zərər		(1,164)	(1,046)
Digər gəlir		13,149	40,829
Əməliyyat gəliri		1,956,080	1,631,543
Əməliyyat xərcləri	15	(725,051)	(555,516)
İnzibati və ümumi xərclər	16	(311,289)	(281,572)
Ehtiyatlardan əvvəlki mənfəət		919,740	794,455
Maliyyə aktivləri üzrə dəyərsizləşmə zərərinin xalis (xərci)/bərpası	17	(2,572)	30,497
Vergidən əvvəlki mənfəət		917,168	824,952
Vergi:			
Cari mənfəət vergisi	18	(192,798)	(157,943)
Təxirə salınmış vergi	18	982	(7,888)
Cari il üzrə mənfəət		725,352	659,121
Cari il üzrə digər məcmu gəlir		-	-
Cari il üzrə cəmi məcmu gəlir		725,352	659,121

1-23-cü qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsidir.

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
Maliyyə Hesabatları

Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

	Nizamnamə kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət/(Yığılmış zərərlər)	Cəmi Kapital
	AZN	AZN	AZN
1 yanvar 2021-cu il tarixinə qalıq	4,283,675	236,517	4,520,192
Cari il üzrə cəmi məcmu gəlir	-	659,121	659,121
31 dekabr 2021-ci il tarixinə qalıq	4,283,675	895,638	5,179,313
Cari il üzrə cəmi məcmu gəlir	-	725,352	725,352
31 dekabr 2022-ci il tarixinə qalıq	4,283,675	1,620,990	5,904,665

1-23-cü qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsidir.

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
Maliyyə hesabatları

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

	Qeyd	2022 AZN	2021 AZN
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTLƏRİNDƏN YARANAN PUL VƏSAİTLƏRİ:			
Vergidən əvvəl il üzrə mənfəət		917,168	824,952
<i>Qeyri-pul maddələrinə düzəlişlər:</i>			
Torpaq, tikili və avadanlıqların köhnəlməsi	5	96,253	84,420
Qeyri-maddi aktivlərin köhnəlməsi		1,574	1,574
Əmlakın, avadanlıqların silinməsindən əldə edilən mənfəət		-	(25,900)
Faiz xərcləri		877,100	445,819
Maliyyə lizinqi üzrə xalis investisiyanın dəyərsizləşməsinin itirilməsinə görə ehtiyatların ödənilməsi / (qaytarılması)	6	1,071	(30,491)
Banklarda pulların dəyərsizləşməsinin itirilməsinə görə ehtiyatların ödənilməsi / (qaytarılması)	10	1,501	(6)
		1,894,667	1,300,368
<i>Əməliyyat kapitalında dəyişikliklər:</i>			
Maliyyə lizinqi üzrə xalis investisiya		(4,835,555)	(4,480,441)
Əlaqəli tərəfə verilən borc		20,784	18,354
Avanslar, qabaqcadan ödənişlər və digər debitor borclar		(347,088)	(154,984)
Digər cari öhdəliklər		130,110	101,608
		(3,137,082)	(3,215,095)
Ödənilmiş vergilər		(228,250)	(107,781)
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(3,365,332)	(3,322,876)
İNVESTİSİYA FƏALİYYƏTLƏRİNDƏN YARANAN PUL VƏSAİTLƏRİ			
Torpaq, tikili və avadanlığın alınması	5	(19,875)	(67,042)
Qeyri-maddi aktivlərin alınması		-	(4,721)
Əmlak və avadanlıqların silinməsindən əldə edilən gəlirlər		-	20,500
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(19,875)	(51,263)
MALİYYƏ FƏALİYYƏTLƏRİNDƏN YARANAN PUL VƏSAİTLƏRİ			
Borc vəsaitlərindən yaranan gəlir	12	7,214,908	6,930,542
Borc vəsaitlərinin ödənməsi	12	(2,918,150)	(2,936,258)
Ödənilmiş icarə öhdəliyi		(102,000)	(102,000)
Ödənilmiş maliyyə xərcləri		(805,147)	(389,408)
Maliyyə fəaliyyəti üzrə daxil olan xalis pul vəsaitləri		3,389,611	3,502,876
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artma		4,404	128,737
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		178,507	49,770
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	10	182,911	178,507

1-23-cü qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsidir.

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

1 Hüquqi status və fəaliyyətin növü

MCB Bank olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti ("Şirkət") 16 oktyabr 2009-cu ildə Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçmiş və daimi yerləşmişdir. Şirkət səhm ilə məhdudlaşan qapalı səhmdar cəmiyyət kimi Azərbaycan Respublikasının qanunlarına uyğun olaraq yaradılmışdır. Şirkət ilkin olaraq Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyində 1701045991 qeydiyyat nömrəsi ilə 15 oktyabr 2009-cu il tarixində qeydiyyatdan keçmişdir. Şirkət, 28 mart 2014-cü ildə nizamnamə kapitalında dəyişiklik olduğundan Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyində yenidən qeydiyyatdan keçmişdir. Şirkət Azərbaycan Respublikası, Bakı (AZ 1065) Tbilisi prospekti 49B ünvanında yerləşir.

Şirkətin əsas biznes fəaliyyəti Azərbaycan Respublikasında maliyyə lizinqi əməliyyatlarını həyata keçirməkdən ibarətdir. Şirkət müxtəlif sənaye avadanlıqlarını, tibbdə istifadə olunan avadanlıqları, ictimai nəqliyyatı və infrastruktur layihələr və digər işgüzar məqsədlər üçün lazım olan əmlakı lizinqə verir. Bundan başqa, Şirkət maşınları, yük maşınlarını və dəmiryol vaqonlarını lizinqə verir. Bundan əlavə, Şirkət daşınmaz əmlakların maliyyə lizinqi üzrə də fəaliyyət göstərir. İl ərzində 12 noyabr 2021-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı (ARMB) Şirkətə bank olmayan kredit təşkilatı (BOKT) lisenziyası (BKT-42) verib. Şirkət, Pakistanda Fond birjasında qeydiyyata alınmış ictimai şirkət olan, həm də Şirkətin Əsas Ana Şirkəti hesab olunan MCB Bank Limited-in ("Ana Şirkət") törəmə şirkətidir.

2 BMHS-ə uyğunluq bəyanatı

Maliyyə hesabatı Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası (BMUSŞ) tərəfindən təqdim edilmiş, Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına (BMHS) uyğun olaraq hazırlanmışdır.

3 Standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər

3.1 2022-ci ildə qüvvəyə minən standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər

Cari ildə Şirkət Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası ("BMUSŞ") tərəfindən dərc edilmiş 1 yanvar 2022-ci il tarixində və ya ondan sonra qüvvədə olan 3 №-li BMHS, 16 №-li BMUS, 37 №-li BMUS-a düzəlişləri və 2018-2020-ci illər üzrə BMHS Standartlarına illik təkmilləşdirmələri tətbiq etmişdir. Bu düzəlişlərin BMHS-lərə tətbiqi cari və əvvəlki dövrlər üzrə hesabat edilmiş məbləğlərə əhəmiyyətli təsir göstərməmişdir, lakin Şirkətin gələcək əməliyyatları və ya razılaşmalarının uçotuna təsir göstərə bilər. Yuxarıda göstərilənlərdən başqa, 1 yanvar 2022-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan maliyyə ili üçün ilk dəfə qüvvəyə minmiş digər əhəmiyyətli BMHS, düzəlişlər və ya şərhlər mövcud deyil.

3.2 Qüvvəyə hələ minməmiş və Şirkət tərəfindən erkən qəbul edilməmiş standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər

Bu maliyyə hesabatlarının təsdiq edildiyi tarixdə aşağıdakı yeni standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər dərc edilmiş, lakin hələ qüvvəyə minməmiş və Şirkət tərəfindən erkən qəbul edilməmişdir. Hələ qüvvəyə minməmiş müvafiq yeni standartlar, düzəlişlər və şərhlər haqqında məlumat aşağıda verilmişdir:

Yeni və yenilənmiş BMHS	Qeyd edilmiş tarixdə və ya ondan sonra başlayan illik dövr üçün qüvvəyə minir
Hesabat tarixində qüvvədə olan müqavilə razılaşmalarına əsaslanan daha ümumi yanaşmanı təmin etməklə, öhdəliklərin qısamüddətli və uzunmüddətli kimi təsnifatını təmin etmək üçün 1 №-li BMUS "Maliyyə Hesabatlarının Təqdimatı" -a düzəlişlər.	1 Yanvar 2023

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

3 Standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər (davamı)

3.2 Qüvvəyə hələ minməmiş və Şirkət tərəfindən erkən qəbul edilməmiş standartlar, şərhlər və mövcud standartlara düzəlişlər (davamı)

Yeni və yenilənmiş BMHS	Qeyd edilmiş tarixdə və ya ondan sonra başlayan illik dövr üçün qüvvəyə minir
Sığorta öhdəliklərinin cari icra dəyəri ilə ölçülməsini tələb edən və bütün sığorta müqavilələri üçün daha vahid ölçü və təqdimat yanaşmasını təmin edən BMHS 17 "Sığorta müqavilələri".	1 Yanvar 2023
2017-ci ildə dərc olunan BMHS 17-dən sonra müəyyən edilmiş narahatlıqları və icra problemlərini həll etmək üçün BMHS 17 "Sığorta müqavilələri"-ə düzəlişlər	1 Yanvar 2023
BMHS 9-un Tətbiqindən Müvəqqəti Azadolmanın uzadılması (MHBS 4-ə Düzəlişlər). Düzəliş BMHS 4 "Sığorta Müqavilələri"-də müvəqqəti azadolma üçün müəyyən edilmiş son tarixə 9 №-li BMHS "Maliyyə Alətləri" -i tətbiq etməyi dəyişdirir, beləliklə, müəssisələr 1 yanvar 2023-cü il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün BMHS 9-u tətbiq etməlidirlər.	1 Yanvar 2023
Müəssisənin əhəmiyyətli uçot siyasətləri əvəzinə, əhəmiyyətli uçot siyasətlərini açıqlamasını tələb edən Uçot Siyasətlərinin Açıqlanması (1 №-li BMUS və BMHS Təcrübə Hesabatı 2-yə Düzəlişlər).	1 Yanvar 2023
BMUSŞ şirkətlərin icarə və istismardan çıxarma öhdəlikləri kimi əməliyyatlar üzrə təxirə salınmış vergini necə uçota aldığını aydınlaşdıran "Vahid əməliyyatdan yaranan aktiv və öhdəliklərlə bağlı təxirə salınmış vergi (12 №-li BMUS-a Düzəlişlər)"-i nəşr etdi.	1 Yanvar 2023
Düzəlişlər Mühəsibat Uçotu Təxminləri anlayışını əvəz edir (BMUS 8-ə Düzəlişlər) - Düzəlişlər mühəsibat uçotu qiymətləndirmələrində dəyişiklik anlayışını mühəsibat təxminlərinin tərifinə əvəz edir. Yeni tərifə əsasən, mühəsibat təxminləri "maliyyə hesabatlarında ölçülmə qeyri-müəyyənliyinə məruz qalan pul məbləğləridir".	1 Yanvar 2023

Rəhbərlik bütün müvafiq bəyanatların, bəyanatın qüvvəyə minmə tarixindən sonra başlayan ilk dövr üzrə Şirkətin uçot siyasətlərində qəbul ediləcəyini gözləyir. Şirkət rəhbərliyi bu dəyişikliklərin Şirkətin maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirəcək.

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı

4.1 Ümumi mülahizələr

Hazırkı maliyyə hesabatları hər növ aktiv, öhdəlik, gəlir və xərc üzrə BMHS ilə müəyyən edilmiş qiymətləndirmə prinsiplərindən istifadə etməklə hazırlanmışdır. Qiymətləndirmə prinsipləri aşağıdakı uçot qaydaları üzrə 31 dekabr 2021-ci il tarixində başa çatmış il üçün illik maliyyə hesabatlarında tətbiq olunan qaydalara uyğundur.

4.2 Xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsi

Əməliyyat və təqdimat valyutası

Hazırkı maliyyə hesabatları, əməliyyat və təqdimat valyutası olan Azərbaycan Manatı (AZN) ilə əks olunur.

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

4.2 Xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsi (davamı)

Xarici valyuta ilə həyata keçirilən əməliyyatlar və qalıqlar

Xarici valyuta ilə əməliyyatlar əməliyyatların tarixlərində qüvvədə olan müvafiq valyuta məzənnələrini (spot məzənnəsi) tətbiq etməklə funksional valyutaya çevrilir. Bu əməliyyatlar üzrə hesablamalardan və monetar maddələrin ilin sonuna olan məzənnə ilə təkrar qiymətləndirilməsindən yaranan məzənnə gəlirləri və zərərləri mənfəət və ya zərərdə tanınır. Ədalətli dəyərin müəyyən edildiyi tarixdə məzənnələrdən istifadə etməklə çevrilən ədalətli dəyərlə ölçülmüş qeyri-monetar maddələrdən başqa qeyri-monetar maddələr ilin sonuna təkrar çevrilmir və ilkin maya dəyəri ilə qiymətləndirilir (əməliyyat tarixində məzənnələrdən istifadə etməklə çevrilir).

4.3 Torpaq, tikili, avadanlıq və aktivlərdən istifadə hüququ

Torpaq, tikili, avadanlıq və aktivlərdən istifadə hüququ ilkin olaraq alışı dəyərində, o cümlədən aktivlərin yerinə çatdırılmasına və onların Cəmiyyətin rəhbərliyinin nəzərdə tutduğu tərzdə əməliyyat göstərməsi üçün lazımı vəziyyətə gətirilməsinə aid bütün birbaşa xərclərdə tanınmışdır. Bu aktivlər xərc modelindən istifadə edərək sonrakı köhnəlmə və dəyərsizləşmə zərərlərini çıxmaqla maya dəyərində ölçülür. Bütün işləyən torpaq, tikili, avadanlıq və aktivlərdən istifadə hüququnun amortizasiyası, aşağıda göstərilən dərəcələrə uyğun olaraq və qalıqları nəzərə alıqdən sonra düz xətt metodu ilə amortizasiya olunan nəqliyyat vasitələri, kompüterlər və ofis avadanlığı və aktivdən istifadə hüququ istisna olmaqla, azalan qalıq metodundan istifadə edilir.

• Mebel, qurğular və digər	10%
• Ofis və kompyuter avadanlığı	20%
• Nəqliyyat vasitələri	20%
• Digər əsas vəsaitlər	20%
• Aktivlərdən istifadə hüququ	İcarə öhdəliyi müddətində

Köhnəlmə aktivin alındığı və ya kapitalizasiya edildiyi aydan hesablanır, aktiv silindiği halda isə heç bir köhnəlmə həmin aya hesablanmır.

Torpaq, tikili, avadanlıq və aktivlərdən istifadə hüququnun silinməsindən yaranan mənfəət və ya zərər silinmədən əldə edilən mədaxillər arasında fərq kimi müəyyən edilir və aktivlərin balans dəyəri “digər gəlir/(xərc) –xalis” də mənfəət və ya zərərdə tanınır.

4.4 Qeyri-maddi aktivlər

Məhdud faydalı istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlər yığılmış amortizasiya və yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyərlə qeydə alınır. Amortizasiya onların təxmin edilən faydalı istifadə müddəti 3 il ərzində düz xətt metodu ilə tanınır. Təxmin edilən faydalı xidmət müddəti və amortizasiya metodu hər bir hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və təxminlərdə hər hansı dəyişikliyin təsiri perspektiv əsasda uçota alınır. Ayrılıqda alınmış qeyri-müəyyən faydalı istifadə müddəti olan qeyri-maddi aktivlər yığılmış dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyərlə qeydə alınır.

Qeyri-maddi aktivin tanınması silindikdə və ya istifadədən və ya xaricdən gələcək iqtisadi səmərə gözlənilmədikdə dayandırılır. Qeyri-maddi aktivin tanınmasının dayandırılmasından yaranan, xalis xaricəmə gəlirləri ilə aktivin balans dəyəri arasındakı fərq kimi qiymətləndirilən gəlir və ya zərərlər, aktivin tanınması dayandırıldıqda mənfəət və ya zərərdə tanınır.

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

4.5 Qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərdən düşmə testi

Dəyərsizləşməni qiymətləndirmək məqsədləri üçün aktivlər əsasən müstəqil pul vəsaitlərinin hərəkətləri (pul vəsaitlərini yaradan vahidlər) olan ən aşağı səviyyələrdə qruplaşdırılır. Beləliklə, bəzi aktivlər dəyərsizləşmə üçün fərdi olaraq, bəziləri isə pul vəsaitlərini yaradan vahidlər səviyyəsində test edilir.

Bütün fərdi aktivlər və ya pul vəsaitlərini yaradan vahidlər hadisələr və ya şəraitlərdə dəyişikliklər balans dəyərinin bərpa oluna bilmədiyinə işarə etdiyi halda dəyərsizləşmə üzrə test edilir.

Dəyərsizləşmə zərəri aktivin və ya pul vəsaitlərini yaradan vahidin balans dəyəri bərpa dəyərindən artıq məbləğ üzrə tanınır. Aktivin bərpa dəyəri onun satışı üzrə məsrəflər çıxılmaqla, ədalətli dəyəri və istifadə dəyərindən daha yüksək olan dəyəridir. İstifadə dəyərini müəyyən etmək üçün rəhbərlik hər pul vəsaitlərini yaradan vahiddən gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətini qiymətləndirir və həmin pul vəsaitlərinin hərəkətinin diskontlaşdırılmış dəyərini hesablamaq məqdəsilə uyğun faiz dərəcəsini müəyyən edir.

Dəyərdən düşmə testinin prosedurları üçün istifadə edilmiş məlumatlar gələcək yenidənqurmaların və aktivin genişləndirilmələrinin təsirlərini çıxmaq üçün uyğunlaşdırılmış, cəmiyyətin son təsdiq edilmiş büdcə ilə birbaşa əlaqəlidir. Hər bir pul vəsaitlərini yaradan vahid üçün diskont amilləri fərdi olaraq müəyyən edilir və bazar və aktivə xas risk amilləri kimi onların münasib riskin səviyyələrini əks etdirir. Bütün aktivlər əvvəllər tanınan dəyərsizləşmə zərərinin daha mövcud olmaması əlamətləri olduğu halda sonradan təkrar qiymətləndirilmişdir. Pul vəsaitlərini yaradan vahidlərin bərpa edilə bilən məbləği özünün balans dəyərindən artıq olduğu halda dəyərsizləşmə xərci bərpa edilir.

4.6 İcarədar tərəfindən qeyd edilən icarələr

İcarənin tanınması və ölçülməsi

İcarələr 16 №-li MHBS-a uyğun olaraq uçota alınır. Maliyyə icarəsi altında aktivlər icarəyə verildikdə minimum icarə ödənişlərinin cari dəyəri debitor borcu kimi tanınır. Mülkiyyətin riski və faydası icarə müddəti ərzində əhəmiyyətli dərəcədə icarəçiyə keçdikdə, icarələr maliyyə icarəsi kimi köçürülür. Digər icarə növləri əməliyyat icarəsi kimi təsnif edilir.

İcarəyə görə, icarəyə verən, ödənişlər müqabilində, mülkiyyət hüququnun icarəçiyə keçməsi ilə başa çatan müəyyən bir müddət üçün icarəçiyə aktivin uzufruktunu verir.

Maliyyə lizinqlərinə investisiya şübhəli debitor borcları üçün ehtiyat (əgər varsa) çıxılmaqla maliyyə lizinqi ödənişlərinin xalis diskontlaşdırılmış dəyəri ilə göstərilir. Maliyyə icarəsi ilə bağlı bütün birbaşa məsrəflər maliyyə icarəsinə investisiyanın xalis diskontlaşdırılmış dəyəri altında göstərilir.

Maliyyə lizinqi üzrə ödənişlər faiz gəliri ilə əsas ödəniş arasında bölünür ki, maliyyə lizinqi gəliri müqavilə müddəti ərzində bölüşdürülsün.

İcarənin başlanması

İcarə başlanması icarə müqaviləsinin tarixi və ya əvvəlcədən öhdəliyi olduğu tarixidir. Bu tərifin məqsədləri üçün bir öhdəlik yazılı şəkildə, əməliyyatda iştirak edən tərəflər tərəfindən imzalanmalı və əməliyyatın əsas şərtlərini müəyyənləşdirməlidir.

İcarə müddətinin başlaması

İcarə müddətinin başlanması icarəçinin icarəyə verilmiş aktivdən istifadə hüququnu həyata keçirməyə haqqı olan tarixdir. Bu icarənin ilkin tanınma tarixidir.

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

4.7 Əlaqədar tərəfə verilən kredit

Əlaqədar tərəfə verilmiş kredit ilkin olaraq ədalətli dəyərlə tanınır. sonradan bu, effektiv faiz metodundan istifadə etməklə amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür və dəyərsizləşmə üzrə hər hansı ehtiyat çıxılmaqla qeydə alınır. Kreditin balans hesabatından sonra on iki ay ərzində alınmalı olan hissəsi cari aktiv kimi, kreditin balans hesabatı tarixindən on iki ay sonra alınmalı olan hissəsi isə uzunmüddətli aktiv kimi təsnif edilir.

4.8 Maliyyə alətləri

İlkin qiymətləndirilmə və uçotdan silinmə

Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri Cəmiyyətin maliyyə alətinin müqavilə müddəaları üzrə tərəfə çevrildiyi halda tanınır və ilkin olaraq ədalətli dəyər üstəgəl əməliyyat xərcləri ilə ölçülür. Maliyyə aktivləri maliyyə aktivini ilə bağlı pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə müqavilə hüquqlarının müddəti bitdikdə və ya maliyyə aktivini və bütün əhəmiyyətli risklər və faydalar ötürüldükdə uçotdan silinir. Maliyyə öhdəliyi ödənilmədiyi, dayandırıldığı, ləğv edildiyi ya da müddəti bitdiyi halda uçotdan silinir. Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri sonradan aşağıda təsvir edildiyi kimi ölçülür.

Təsnifat və qiymətləndirmə

Maliyyə aktivləri

İlkin tanınmada, maliyyə aktivini, amortizasiya edilmiş dəyərlə, ədalətli dəyərin digər hərtərəfli gəlirlə (FVOCI) və ədalətli dəyərin mənfəət və zərər ilə (FVTPL) qiymətləndirildiyi kimi təsnifləşdirilir. Maliyyə aktivini, həm də aşağıdakı şərtləri yerinə yetirirsə və FVTPL-də göstərilirsə, amortizasiya edilmiş dəyərlə ölçülür.

- aktivin məqsədi müqavilə əsasında pul vəsaitlərinin hərəkətini toplamaq üçün aktivləri saxlamağı nəzərdə tutan bir biznes modelində saxlanılır; və
- maliyyə aktivinin müqavilənin şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə pul vəsaitlərinin hərəkətinə, əsas pul vəsaitlərinin ödənilməməsi və əsas məbləğ üzrə mənfəətin artmasına səbəb olur.

Borc aləti FVOCI-də yalnız aşağıdakı şərtlərə cavab verirsə və FVTPL-də göstərilirsə ölçülür:

- aktivin məqsədi həm müqaviləli pul vəsaitlərinin hərəkəti toplanması, həm də maliyyə aktivlərinin satışı ilə əldə edilən biznes modeli çərçivəsində keçirilir; və
- the maliyyə aktivinin müqavilənin şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə pul vəsaitlərinin hərəkətinə, əsas pul vəsaitlərinin ödənilməmiş əsas məbləğinin ödənilməsinə səbəb olur.

Ticarət üçün tutulmayan kapital investisiyalarının ilkin tanınması zamanı Şirkət qətiyyətlə OCI-da ədalətli dəyərdə sonrakı dəyişiklikləri təqdim edə bilər. Bu seçki investisiya yatırımı əsasında aparılır.

Bütün digər maliyyə aktivləri FVTPL-də ölçülmüş kimi təsnifləşdirilir.

Əlavə olaraq, ilkin tanınma zamanı şirkət, əgər əksinə, yaranan mühasibat uyğunsuzluğunu aradan qaldıran və ya əhəmiyyətli dərəcədə azaltdıqda, FVTPL-də olduğu kimi amortizasiya olunmuş dəyərdə və ya FVOCI-də ölçülmək üçün tələb olunan tələblərə cavab verən bir maliyyə aktivini qətiyyətlə təyin edə bilər.

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

4.8 Maliyyə alətləri (davamı)

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi:

Şirkət, aktivin portfel səviyyəsində saxlanıldığı bir biznes modelinin məqsədini qiymətləndirir, çünki bu, biznesin idarə olunma üsulunu əks etdirir və informasiya idarəetmə üçün təmin edilir.

Müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti yalnız əsas və mənfəət ödənişləri olub-olmadığını qiymətləndirir:

Bu qiymətləndirmə məqsədilə "əsas" maliyyə aktivinin ilkin tanınmasında ədalətli dəyəri kimi müəyyən edilir. "Mənfəət" pul vəsaitinin vaxt dəyəri və müəyyən bir müddət ərzində istisna edilən əsas məbləğə və digər əsas maliyyə riskləri və məsrəfləri (məsələn, likvidlik riski və inzibati xərclər) ilə əlaqədar olan kredit riski üçün müəyyən edilir. Ayrıca olaraq mənfəət marjası da buna aiddir.

Müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti yalnız əsas və mənfəət ödənişlərinin olub-olmadığını qiymətləndirərkən, Şirkət müqavilənin şərtlərini nəzərdən keçirir. Bu, maliyyə aktivinin bu şərtlərə cavab verməyəcəyinə dair müqaviləli pul vəsaitlərinin hərəkətinin vaxtı və ya məbləğini dəyişdirə biləcək müqavilə şərtlərinin olub-olmadığını qiymətləndirməkdən ibarətdir.

Yenidən təsnifat:

Maliyyə aktivləri maliyyə aktivlərini idarə etmək üçün öz biznes modelini dəyişdirdikdən sonra dövr ərzində istisna olmaqla, maliyyə aktivləri ilkin tanınmasından sonra yenidən təsnifləşdirilmir.

Tanınmanın dayandırılması:

FVOCI kimi təyin edilmiş səhmdar investisiya qiymətli kağızları ilə əlaqədar OCI-də tanınmış hər hansı bir məcmu mənfəət / zərər bu qiymətli kağızların tanınmasının dayandırılması üzrə mənfəət və zərər hesabında tanınır.

Dəyərdən düşmə

Şirkət, gözlənilən kredit itkiləri (ECL) üzrə amortizasiya olunmuş dəyərdə olan maliyyə aktivləri üzrə dəyərsizləşmə ehtiyatını tanıyır.

Şirkət, ilk 12 aylıq ECL ölçülməsinin başlanmasından sonra kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artmadığı maliyyə alətləri istisna olmaqla, ömür boyu ECL-ə bərabər olan məbləğdə dəyərsizləşmə ehtiyatını ölçür.

12 aylıq ECL, ECL-nin hesabat tarixindən 12 ay ərzində mümkün olan bir maliyyə aləti üzrə hadisələrin baş verməməsi nəticəsində yaranmış hissəsidir.

ECL-nin ölçülməsi:

ECL, kredit itkiləri ehtimalı ağırlıqlı təxminlərdir. Bunlar aşağıdakı kimi ölçülür:

- hesabat tarixində dəyərsizləşməyən maliyyə aktivləri: bütün pul vəsaitlərinin çatışmazlıqlarının indiki dəyəri (yəni müqaviləyə uyğun olaraq müəssisəyə aid olan pul vəsaitlərinin hərəkəti və şirkətin əldə etməyi planlaşdırdığı pul vəsaitlərinin hərəkəti arasındakı fərq).
- hesabat tarixində kredit itkisinə məruz qalan maliyyə aktivləri: məcmu balans dəyəri və təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti indiki dəyəri arasındakı fərq kimi;

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

4.8 Maliyyə alətləri (davamı)

Dəyərdən düşmə (davamı)

Kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri:

Hər hesabat tarixində, FVOCI-də daşınan amortizasiya edilmiş dəyərdə və maliyyə aktivlərində əks etdirilən maliyyə aktivləri kredit itkisinə məruz qaldıqlarını qiymətləndirir. Maliyyə aktivinin təxmin edilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə zərərli təsir göstərən bir və ya daha çox hadisə baş verdikdə maliyyə aktivini "kredit itkisinə məruz qalmışdır".

Silinmə:

FVOCI-də amortizasiya olunmuş dəyəri və borc qiymətli kağızları ilə uçota alınan aktivlər bərpa perspektivi olmadığı təqdirdə (qismən və ya tam olaraq) silinir. Bu, ümumiyyətlə, Şirkət müştərilərin bərpası üçün bütün qanuni və düzəliş söylərini tükəndiyi vəziyyətdir. Bununla yanaşı, silinən maliyyə aktivləri şirkətin ödəməli məbləğləri geri qaytarma qaydalarına riayət etmək üçün hələ də icra fəaliyyətinə məruz qala bilər.

Maliyyə öhdəliklərinin təsnifatı və sonrakı qiymətləndirilməsi

Maliyyə öhdəlikləri ticarət və digər öhdəliklərdən ibarətdir. Maliyyə öhdəlikləri sonradan effektiv faiz metodunu istifadə edərək amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür. Bütün faizlə əlaqədar ödənişlər "maliyyə xərcləri" daxilindədir.

Maliyyə alətlərinin əvəzləşdirilməsi

Yalnız tanınan məbləği əvəzləşdirmək üçün qanuni qüvvəyə minmiş qarşılıqlı əvəzləşdirmə hüququ olduğu və xalis əsasla əvəzləşdirmək və ya eyni zamanda aktivini realizə etmək və öhdəliyi yerinə yetirmək niyyəti olduğu halda maliyyə aktivləri və öhdəlikləri əvəzləşdirilir və xalis məbləğ, edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda göstərilir.

4.9 Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri məcmu pul məbləğlərinə asanlıqla çevrilə bilən və dəyər dəyişikliyinə əhəmiyyətsiz dərəcədə məruz qalan maddələrdir. Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, pul vəsaitlərini (əgər varsa) və banklarda nağd puldan ibarətdir və effektiv faiz metodundan istifadə edərək amortizasiya edilmiş dəyərlə əks etdirilir. Əlavə olaraq, bank nağd pulların dəyərsizləşməsinə hesablaşmaq üçün 9 №-li BMHS ECL modelini tətbiq etmişdir. Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın məqsədləri üçün banklarla olan qalıqlar pul vəsaitlərinin ekvivalentləri hesab olunur.

4.10 Kapital, ehtiyatlar və dividend ödənişləri

Nizamnamə kapitalı verilmiş səhmlərin nominal dəyərini əks etdirir.

Dəyişməmiş mənfəət / yığılmış zərərler bütün cari və keçmiş illərdəki mənfəət və zərərləri əhatə edir.

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

4.11 İşçilərin mükafatlandırılması

Xərclər və əlaqədar ödənişlər

Azərbaycan Respublikasında dövlət pensiya və sosial sığorta fondlarına daxil olan, əmək haqqı, ödənişli illik məzuniyyət və xəstəlik məzuniyyəti, bonuslar və qeyri-monetar mükafatlar Şirkətin əməkdaşları tərəfindən göstərilən xidmətlərin göstərildiyi il üzrə hesablanır.

Xidmətin sonunda mükafatlandırılma

Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə əsasən, Cəmiyyət özünün ayırmaları ilə yanaşı olaraq işçilərin əmək haqqından pensiya ayırmaları məbləğlərini tutmaqla dövlət pensiya fonduna ödəniş edir. Pensiyaya çıxdıqda bütün pensiya ödənişləri dövlət pensiya fondu tərəfindən edilir.

4.12 Ehtiyatlar və şərti öhdəliklər

Ehtiyatlar cari öhdəliklərin keçmiş hadisə səbəbindən Cəmiyyətdən iqtisadi mənbələrin məxaricinə gətirəcəyi və məbləğlərin etibarlı şəkildə hesablanma bildiyi halda tanınır. Məxaricin müddəti və məbləği hələ də qeyri-müəyyən ola bilər. Cari öhdəlik keçmiş hadisələrin (misal üçün, hüquqi mübahisələr və ya yüklənmiş müqavilələr) səbəb olduğu hüquqi və konstruktiv öhdəliklərdən yarana bilər.

Ehtiyatlar hesabat tarixində mövcud olan ən etibarlı sübuta, o cümlədən, cari öhdəliklə bağlı risklərə və qeyri-müəyyənliklərə əsaslanan cari öhdəliyi yerinə yetirmək üçün tələb olunan hesablanmış məsrəf ilə qiymətləndirilir. Oxşar öhdəliklərin olduğu halda öhdəliyin ödənilməsində məxaricin tələb olunacağı ehtimalı bütün öhdəliklər sinfi nəzərə alınmaqla müəyyən edilir. Ehtiyatlar onların diskontlaşdırılmış dəyərində qədər diskont edilir. Burada pulların vaxt dəyəri əhəmiyyətlidir.

Cəmiyyətin üçüncü tərəfdən faktiki olaraq toplaya biləcəyi öhdəliklə bağlı hər hansı ödəniş ayrıca aktiv kimi tanınır. Lakin bu aktiv əlaqəli ehtiyatın məbləğindən artıq olmamalıdır. Bütün ehtiyatlar hər hesabat tarixində təhlil edilir və cari ən yaxşı hesablanmış qiyməti əks etdirmək üçün uyğunlaşdırılır.

Cari öhdəliklərin nəticəsində iqtisadi mənbələrin mümkün məxarici mümkün olmaması və ya çox zəif olması ehtimal edildiyi hallarda müəssisələrin birləşməsi zamanı güman olunma halı istisna olaraq öhdəlik tanınmır.

Şərti öhdəliklər, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün resursların xaricə axınının tələb olunacağı ehtimal edilmədikdə və etibarlı qiymətləndirmə aparılmadıqda, maliyyə hesabatlarında tanınmır. Şərti aktiv maliyyə hesabatlarında tanınmır, lakin iqtisadi səmərələrin daxil olması ehtimalı olduqda qeyd olunur.

4.13 Gəlirin tanınması

Gəlirin məbləği etibarlı şəkildə ölçülə bildiyi, toplanma mümkün olduğu, çəkilmə və ya çəkiləcək xərclər etibarlı şəkildə ölçüldüyü və Şirkətin hər bir müxtəlif fəaliyyəti üzrə meyar təmin edildiyi halda gəlir tanınır. Bu fəaliyyətə xas tanınma meyarı aşağıda təsvir edilib.

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

4.13 Gəlirin tanınması (davamı)

İcarə lizinqlərindən gəlir

Maliyyələşdirmə üsulu lizinq maliyyələşməsinə gəlirlərin uçotunda istifadə olunur. Bu üsula uyğun olaraq, əldə edilməmiş icarə gəliri (icarə haqqının və təxirə salınmış qalıq dəyərinin icarəyə verilmiş aktivlərin dəyərindən artıq olması) təxirə salınır və icarə müddətində gəlir kimigötürülür, belə ki, icarədə üstün xalis investisiyaların qaytarılması. Lizinq müqavilələrinin ləğv edilməsi üzrə gəlirlər / zərərlər, bu həyata keçirildikdə gəlir kimi tanınır.

4.14 Maliyyə xərcləri

Müəyyən ediləcək aktivin alınması, qurulması və ya istehsalına aid olmayan maliyyə xərcləri, effektiv faiz metodundan istifadə edərək "faiz xərcləri" kimi məcmu gəlir hesabatında tanınır. Valyuta gəliri və zərərləri xarici valyuta hərəkətlərinin xalis mənfəət və ya xalis zərər mövqeyində olub-olmamasına əsasən xalis əsasda hesablanır.

4.15 Əməliyyat xərcləri

Əməliyyat xərcləri xidmətdən istifadə etdikdən sonra və ya onların başlanğıc tarixində mənfəət və ya zərərdə tanınır.

4.16 Vergilərin tutulması

Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış vergi xərcini/gəlirini əks etdirir.

Cari vergi xərci

Cari vergi xərci il üzrə vergi tutulan mənfəətə əsaslanır. Vergi tutulan mənfəət məcmu gəlir haqqında hesabatda göstərilmiş xalis mənfəətdən fərqlənir, çünki o, digər illərdə vergi tutulan və ya çıxılan gəlir və ya xərc maddələrini və sonradan heç zaman vergi tutulmayan və ya çıxılmayan maddələri istisna edir. Şirkətin cari vergi xərci hesabat dövrü ərzində Azərbaycan Respublikasında qəbul edilmiş və ya faktiki olaraq qəbul edilmiş vergi dərəcələrini istifadə etməklə hesablanır.

Təxirə salınmış vergi

Təxirə salınmış vergi maliyyə hesabatlarında aktivlərin və öhdəliklərin balans dəyərləri və vergi tutulan mənfəətin hesablanmasında istifadə edilən müvafiq vergi əsasları arasındakı fərq üzrə ödənilməsi və ya bərpa edilməsi gözlənilən vergidir və öhdəliklərin uçotu metodundan istifadə etməklə uçota alınır. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri adətən vergi tutula bilən bütün müvəqqəti fərqlər üzrə tanınır və təxirə salınmış aktivlər çıxıla bilən müvəqqəti fərqlərin istifadə olunma bilməsinə dair vergiyə cəlb edilən mənfəətin əldə edilməsi ehtimalının mövcud olacağı zaman hesablanır. Müvəqqəti fərq nə vergi mənfəətinə, nə də uçot mənfəətinə təsir göstərməyən əməliyyatda digər aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınmasından yarandığı halda belə aktivlər və öhdəliklər tanınmır.

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

4.16 Vergilərin tutulması (davamı)

Təxirə salınmış vergi (davamı)

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər hesabat tarixində təhlil edilir və aktivin bütöv və ya qismən bərpa olunacağına imkan verməsi üçün mövcud olacaq kifayət qədər vergi tutulan mənfəətlərin artıq mümkün olmadığı halda azaldılır.

Təxirə salınmış vergi öhdəliyi tətbiq edilməsi ödənilmədiyi və ya aktivin realizə olduğu dövrdə gözlənilən vergi dərəcələri ilə hesablanır. Təxirə salınmış vergi məcmu gəlir haqqında hesabatda aid edilmişdir. Burada verginin birbaşa kapitala aid edilən maddələr ilə bağlı olması istisna halıdır, çünki təxirə salınmış vergi də kapitala aiddir.

Təxirə salınmış vergi aktivləri və təxirə salınmış vergi öhdəlikləri aşağıdakı şərt olduğu halda əvəzləşdirilir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda xalis şəkildə göstərilir:

- Şirkətin cari gəlir vergisi aktivlərini və cari gəlir vergi öhdəlikləri əvəzləşdirmək üçün qanuni qüvvəyə minmiş qarşılıqlı əvəzləşdirmə hüququ var;
- Gəlir vergilərinə aid təxirə salınmış vergi aktivləri və təxirə salınmış vergi öhdəlikləri üzrə eyni vergi tutulan müəssisəsi üzrə eyni vergi orqanı tərəfindən vergi çıxılır.

Həmçinin, Azərbaycan Respublikasının Şirkətin fəaliyyəti üzrə qiymətləndirilən digər müxtəlif vergiləri mövcuddur. Bu vergilər məcmu gəlir haqqında hesabatda əməliyyat xərclərinin komponenti kimi daxil edilib.

4.17 Uçot siyasətlərinin tətbiqində rəhbərliyin əhəmiyyətli mühakiməsi

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması zamanı rəhbərlik aktivlərin, öhdəliklərin, gəlir və xərclərin tanınması və qiymətləndirilməsinə dair bir sıra mühakimələr, hesablamalar və fərziyyələri həyata keçirir. Real nəticələr bu qiymətləndirmələrdən fərqli ola bilər.

Şirkətin uçot siyasətlərinin tətbiqində maliyyə hesabatların üzərində ən mühüm təsirə malik olan rəhbərliyin əhəmiyyətli mühakimələri aşağıda göstərilib.

Maliyyə lizinqi üzrə xalis investisiyada ehtiyatlar

ECL hesablamasında istifadə edilən giriş, fərziyyə və üsullar - BMHS-9 Metodologiya

Təsirin qiymətləndirilməsini müəyyən edərkən, şirkət tərəfindən nəzərdən keçirildiyi kimi, ən əhəmiyyətli təsiri olan və yüksək səviyyəli qərar tələb edən MHBS 9-da əsas anlayışlar aşağıdakılardır:

Kredit riskinin əhəmiyyətli artımının qiymətləndirilməsi:

Kredit riskin əhəmiyyətli artımının nisbi əsasda qiymətləndirilməsi aparılır. Bir maliyyə aktivi üzrə kredit riskinin başlanmasından sonra əhəmiyyətli dərəcədə artdığını qiymətləndirmək üçün, Şirkət, maliyyə aktivinin gözlənilən ömrü boyunca hesabat tarixində baş verən səhv riskini müqayisədə, baş vermədikdə

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

4.17 Uçot siyasətlərinin tətbiqində rəhbərliyin əhəmiyyətli mühakiməsi (davamı)

Maliyyə lizinqi üzrə xalis investisiyada ehtiyatlar (davamı)

default riskinin riskini müqayisə edərək, əsas risk göstəriciləri Şirkətin mövcud risk idarəetmə proseslərində istifadə olunur.

Aşağıdakı göstəricilərə əsasən hər bir fərdi məruzə üçün kredit riskində əhəmiyyətli artımların qiymətləndirilməsi ən azı üç ayda bir dəfə həyata keçiriləcəkdir. Aşağıdakı faktorlardan hər hansı birinin kredit riskində əhəmiyyətli bir artımın meydana gəldiyini ifadə edərsə, alət Mərhələ 1-dən Mərhələ 2-ə köçürülür:

1. İlkin tanınma ilə müqayisədə kredit riskində əhəmiyyətli artımlar üçün limit qoyulur.
2. Əhəmiyyətli dərəcədə artmış mövqeləri yaxşılaşdırmaq üçün mərhələlərin nəticələrini qiymətləndirmək və zərurət yarandıqda düzəlişlər etmək üçün əlavə keyfiyyətli rəylər aparılır.

Mərhələ 2 və Mərhələ 3 arasındakı hərəkətlər, maliyyə aktivlərinin olduğu kimi kreditlərin dəyərsizləşməsinə əsaslanan hesabat tarixidir. 9 №-li MHBS-na uyğun olaraq kredit dəyərsizləşməsinin

müəyyən edilməsi, 39 №-li MUBS-a uyğun olaraq dəyərsizləşmə obyektiv sübutlar üçün maliyyə aktivlərinin fərdi qiymətləndirilməsinə oxşardır.

Makroiqtisadi amillər, Gələcək yönümlü informasiyalar (FLI) və müxtəlif senarilər:

Hər bir mərhələ üçün gözlənilən kredit itkilərinin ölçülməsi və kredit riskində əhəmiyyətli artımların qiymətləndirilməsi keçmiş hadisələr və mövcud şəraitlər haqqında məlumatları, eləcə də gələcək hadisələrin və iqtisadi şəraitin məqbul və dəstəklənən proqnozlarını nəzərdən keçirməlidir. İrəli görünən məlumatların qiymətləndirilməsi və tətbiqi mühüm mühakimə tələb edir.

Mərhələ 1 və Mərhələ 2 kredit itkiləri ehtimallarını qiymətləndirmək üçün istifadə edilən PD, Defolt İtkisi (LGD) və Pozlaşdırma Default (EAD) girişləri tarixi tendensiyalara və makroiqtisadi dəyişənlərə (ya da makroiqtisadi dəyişənlərdəki dəyişikliklərə) əsasən müvafiq portfeldə kredit itkiləri modelləşdirilir. Rəhbərliyin bünövrəsi makroiqtisadi faktorları portfelin mövcud vəziyyəti ilə ən yaxşı idarəetmə təxmin və məlumatlarına əsaslanaraq uyğunlaşdırmaq üçün də istifadə olunur.

Mərhələ1 və Mərhələ 2-də gözlənilən kredit itkilərinin qiymətləndirilməsi minimum üç makroiqtisadi göstəriciləri nəzərdən keçirən diskontlaşdırılmış ehtimalı ağırlıqlı təxmindir.

Defoltun tərifi:

Gözlənilən kredit itkilərinin ölçülməsində istifadə edilən standart təsvir və mərhələlər arasındakı hərəkətin müəyyənləşdirilməsi üçün qiymətləndirmə daxili kredit riskin idarə olunması məqsədləri üçün istifadə edilən defolt müəyyən edilməsinə uyğun gəlir. 9 sayılı BMHS-da gecikmə 90 gündən artıq olduqda, yeni mühakimə baş verdiyini iddia edən fərziyyə ehtimalını ehtiva edir. İdarəetmə həmçinin BMHS-nin 9 standartını qəbul etmişdir və öhdəliklərin göstəricisi kimi 90 gün keçmiş öhdəliklərdən istifadə etmişdir.

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

4.17 Uçot siyasətlərinin tətbiqində rəhbərliyin əhəmiyyətli mühakiməsi (davamı)

Maliyyə lizinqi üzrə xalis investisiyada ehtiyatlar (davamı)

İdarəetmə:

Mövcud risklərin idarə edilməsi çərçivəsinə əlavə olaraq, Şirkət BMHS 9 dəyərsizləşmə prosesinə nəzarət etmək üçün daxili komitə yaratmışdır. Komitə Maliyyə, Risklərin İdarə Edilməsi və İqtisadiyyat sahəsində yüksək səviyyəli nümayəndələrdən ibarətdir və gözlənilən kredit itkiləri təxminlərimizdə istifadə olunan əsas giriş və fərziyyələrin nəzərdən keçirilməsi və təsdiqlənməsi üçün məsuliyyət daşıyır. Həmçinin ümumi ehtiyat nəticələrinin maliyyə hesabatlarına daxil edilməsinin uyğunluğunu qiymətləndirir

İcarələr

İcarəyə verən kimi 16 №-li MHBS-da icarələrin təsnifatını tətbiq edərkən rəhbərlik öz icarələrini maliyyə icarəsi müqavilələri kimi, icarəçi kimi isə onun icarələrini əməliyyat icarəsi kimi nəzərdən keçirir. Bəzi hallarda icarə əməliyyatı həmişə yekun nəticə vermir və rəhbərlik icarənin əməliyyat icarəsi müqaviləsində olub-olmadığını müəyyən edərkən mülahizələrdən istifadə edir.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin tanınması

Təxirə salınmış vergi öhdəliyinin tanınması dərəcəsi, ayrılan müvəqqəti fərqlərin tətbiq oluna biləcəyi Şirkətin gələcək vergi tutulan xərclərinin ehtimalının qiymətləndirilməsinə əsaslanır. Bundan əlavə, hər hansı bir hüquqi və ya iqtisadi məhdudiyyətlərin və ya qeyri-müəyyənliyin təsirini qiymətləndirmək üçün vacib mülahizə tələb olunur.

4.18 Hesablamanın qeyri-müəyyənliyi

Aktivlərin, öhdəliklərin, gəlirin və xərclərin tanınması və qiymətləndirilməsi üzrə ən əhəmiyyətli təsiri olan hesablamlar və fərziyyələr haqqında məlumat aşağıda göstərilib. Faktiki nəticələr əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənə bilər.

Qeyri-maddi aktivlərinin dəyərsizləşməsi

Dəyərsizləşmə zərəri aktivin və ya pul vəsaitlərini yaradan vahidin balans dəyərinin bərpa edilə bilən məbləğdən artıq olduğu məbləğdə tanınır. Bərpa edilə bilən məbləği müəyyən etmək üçün rəhbərlik hər bir pul vəsaitlərini yaradan vahiddən pul vəsaitlərinin gözlənilən gələcək hərəkətini qiymətləndirir və həmin pul vəsaitlərinin hərəkətinin diskontlaşdırılmış dəyəri hesablamaq məqsədilə münasib faiz dərəcəsini müəyyən edir. Pul vəsaitlərinin gözlənilən gələcək hərəkətinin qiymətləndirilməsi prosesində rəhbərlik gələcək əməliyyat nəticələri haqqında fərziyyələrini edir. Bu fərziyyələr gələcək hadisələrə və hallara aiddir. Faktiki nəticələr dəyişə bilər və növbəti maliyyə ili ərzində Şirkətin aktivlərində əhəmiyyətli düzəlişlərə səbəb ola bilər. Bir çox hallarda tətbiq olunan diskont dərəcəsinin müəyyən edilməsinə bazar riskinə və aktivə xas risk amillərinə müvafiq düzəlişlərin qiymətləndirilməsi daxildir.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar müəyyən əməliyyatlarla bağlı əldə olan məlumatlardan rəhbərliyin hesablamları əsasında müəyyənləşdirilir. Şirkətin qeydə alınmış xalis gəlirini şişirməmək və öhdəliklərini aşağı qiymətləndirməmək üçün təminatların hesablanması zamanı ehtiyatla iş görülür.

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

4 Əhəmiyyətli uçot qaydalarının icmalı (davamı)

4.18 Hesablamanın qeyri-müəyyənliyi

Amortizasiya olunan əsas vəsaitlərin yararlılıq müddəti

Rəhbərlik dəyərdən düşən aktivlərin Şirkətə nəzərdə tutulan faydası əsasında hər hesabat dövründə dəyərdən düşən aktivlərin yararlılıq müddətini nəzərdən keçirir. Aktivlərin balans dəyəri 5-ci qeyddə təhlil edilir. Lakin real nəticələr xüsusilə kompüter və ofis avadanlığı ilə əlaqədar texniki köhnəlmə səbəbindən fərqlənə bilər.

Qeyri-maddi aktivlərin yararlılıq müddəti

Rəhbərlik qeyri-maddi aktivlərin yararlılıq müddətini hər hesabat tarixində aktivlərin Şirkət üçün gözlənilən faydalılığına əsaslanaraq nəzərdən keçirir.

Aktivlərdən istifadə hüququ və icarə öhdəliyi

Aktivlərdən istifadə hüququ və icarə öhdəliyi 16 №-li BMHS-a uyğun olaraq uçota alınmışdır. Rəhbərlik hesablama üçün istifadə olunan icarə müddətinin faktlara əsaslandığına və müqaviləyə əsasən bağlanma ehtimalı olduğuna inanır. Faiz təxminləri, eyni zamanda şirkətin öz borc portfelinə görədir və bazara əsaslanır. Aktivlərdən istifadə hüququnun qalıq dəyərləri Qeyd 5-də təhlil olunub.

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

5 Torpaq, tikili, avadanlıq və aktivlərdən istifadə hüququ

	Ofis və komputer avadanlıqları AZN	Nəqliyat vasitələri AZN	Mebel və avadanlıqlar AZN	Digər əsas vəsaitlər AZN	Aktivdən istifadə hüququ	Cəmi AZN
2022						
Ümumi qalıq dəyəri						
1 yanvara olan qalıq,	75,316	113,418	74,235	32,881	454,614	750,464
Əlavələr	19,875	-	-	-	-	19,875
31 dekabra olan qalıq,	95,191	113,418	74,235	32,881	454,614	770,339
Yığılmış amortizasiya						
1 yanvara olan qalıq,	57,034	51,094	52,108	30,375	225,853	416,464
İl üzrə xərc (Qeyd 16)	8,955	12,727	2,217	114	72,240	96,253
31 dekabra olan qalıq	65,989	63,821	54,325	30,489	298,093	512,717
31 dekabr 2022-ci il tarixinə xalis qalıq dəyəri	29,202	49,597	19,910	2,392	156,521	257,622

Rəhbərliyin fikrincə, 31 dekabr 2022-ci il tarixinə Şirkətin torpaq, tikili, avadanlıq və aktivlərdən istifadə hüququnda dəyərsizləşmə olmamışdır (2021: sıfır).

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

5 Torpaq, tikili, avadanlıq və aktivlərdən istifadə hüququ (davamı)

	Ofis və komputer avadanlıqları	Nəqliyat vasitələri	Mebel və avadanlıqlar	Digər əsas vəsaitlər	Aktivdən istifadə hüququ	Cəmi
2021	AZN	AZN	AZN	AZN		AZN
Ümumi qalıq dəyəri						
1 yanvara olan qalıq,	62,606	100,832	73,680	32,881	454,614	724,613
Əlavələr	14,087	52,400	555	-	-	67,042
Silinmələr	(1,377)	(39,814)	-	-	-	(41,191)
31 dekabra olan qalıq,	75,316	113,418	74,235	32,881	454,614	750,464
Yığılmış amortizasiya						
1 yanvara olan qalıq,	54,226	85,954	49,694	29,748	153,613	373,235
İl üzrə xərc (Qeyd 16)	4,185	4,954	2,414	627	72,240	84,420
Silinmələr	(1,377)	(39,814)	-	-	-	(41,191)
31 dekabra olan qalıq	57,034	51,094	52,108	30,375	225,853	416,464
31 dekabr 2021-ci il tarixinə xalis qalıq dəyəri	18,282	62,324	22,127	2,506	228,761	334,000

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

6 Maliyyə lizinqinə qoyulan xalis investisiya

	2022	2021
	AZN	AZN
Maliyyə lizinqinə qoyulan xalis investisiya	17,421,899	12,443,617
Çıxılır: Maliyyə lizinqində xalis investisiyanın dəyərsizləşməsinə görə ehtiyat	(28,123)	(27,052)
Maliyyə lizinqi üzrə xalis investisiyalar, dəyərsizləşmə zərərləri	17,393,776	12,416,565

Maliyyə lizinqə xalis investisiyaya qarşı təminatlar icarəçilərə verilmiş əsas aktivlərdir. Aşağıdakı cədvəldə BMHS 9 - Maliyyə alətləri standartının qəbul edilməsinin nəticəsi olaraq maliyyə lizinqinə qoyulan xalis investisiya üzrə dəyərsizləşmə ehtiyatı üzrə yaranan itkinin açılış və bağlanmış balanslarının üzləşməsi göstərilir.

	2022	2021
	AZN	AZN
1 yanvara olan qalıq,	27,052	57,543
(Bərpa) / İl üzrə ödəniş (17-ci qeyd)	1,071	(30,491)
31 dekabra olan qalıq	28,123	27,052

	2022	2021
	AZN	AZN
Cari hissə	8,286,866	5,455,720
Uzunmüddətli hissə	9,106,910	6,960,845
Cəmi	17,393,776	12,416,565

	2022			
	AZN			
	Bir ildən gec olmayaraq	Bir ildən çox beş ildən az olmayaraq	Beş ildən çox olaraq	Cəmi
İcarə üzrə debitor borclar	8,286,866	9,106,910	-	17,393,776
Minimum icarə ödənişləri	10,757,749	10,422,264	-	21,180,013
Gələcək dövrlər üçün maliyyə xərcləri	(2,442,760)	(1,315,354)	-	(3,758,114)
Çıxılır: Maliyyə lizinqində xalis investisiyanın dəyərsizləşməsinə görə ehtiyat	(28,123)	-	-	(28,123)
Minimum icarə haqqının hazırkı dəyəri	8,286,866	9,106,910	-	17,393,776

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

6 Maliyyə lizinə qoyulan xalis investisiya (davamı)

	2021			Cəmi
	AZN			
	Bir ildən gec olmayaraq	Bir ildən çox beş ildən az olmayaraq	Beş ildən çox olaraq	
İcarə üzrə debitor borclar	7,263,849	8,098,840	-	15,362,689
Minimum icarə ödənişləri	7,263,849	8,098,840	-	15,362,689
Gələcək dövrlər üçün maliyyə xərcləri	(1,781,077)	(1,137,995)	-	(2,919,072)
Çıxılır: Maliyyə lizinə qoyulan xalis investisiyanın dəyərsizləşməsinə görə ehtiyat	(27,052)	-	-	(27,052)
Minimum icarə haqqının hazırkı dəyəri	5,455,720	6,960,845	-	12,416,565

7 Əlaqəli tərəflər

Şirkət normal iş şəraitində BMHS-dakı əlaqəli şəxsin tərifinə daxil olan digər müəssisələrlə iş aparır. Bu əməliyyatlar normal iş dövründə aparılır və hər iki tərəfin razılaşdığı məbləğ olmaqla mübadilə məbləğləri ilə ölçülür. Şirkətin əlaqəli tərəflərinə əsas idarə heyəti, Ana Şirkət və aşağıda təsvir olunduğu kimi ümumi nəzarət altında olan təşkilatlar daxildir.

Əlaqəli tərəfə verilən borc

	2022	2021
	AZN	AZN
Əlaqəli tərəfə verilən borc	88,520	109,304
Uzunmüddətli	64,984	88,520
Cari	23,536	20,784
Cəmi	88,520	109,304

13 mart 2020-ci ildə, Şirkət illik 12.5% faiz müqabilində 140,000 AZN dəyərində İdarə heyətinin sədrinə borc vermişdir. Faizlər aylıq olaraq ödənilir. Əsas məbləğin ödənilməsi 30 aprel 2020-ci ildən aylıq olaraq başlamışdır. Son ödəniş 30 mart, 2026-cı il ödəniləcək.

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

7 Əlaqəli tərəflər (davamı)

Əlaqə tərəflər ilə qalıqlar

Xüsusiyyəti	Əlaqəsi	2022	2021
		AZN	AZN
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	Ana şirkətin digər törəmə müəssisəsi	1,281	29
İşçiyə verilən borc	İdarə heyəti	88,520	109,304
Hesablanmış faiz daxil olmaqla borc vəsaiti	Ana şirkətin digər törəmə müəssisəsi	3,449,857	3,426,704

İl ərzində daxil olan tərəf əməliyyatları və ilin sonundakı qalıqlar haqqında məlumat aşağıda verilmişdir:

Əlaqə tərəflər ilə əməliyyatlar

Xüsusiyyəti	Xüsusiyyəti	2022	2021
		AZN	AZN
Qısa müddətli işçi faydaları	İdarə heyəti	384,495	274,982
İşçilərin avans üzrə faiz gəlirləri	İdarə heyəti	12,499	14,929
Borclar üzrə faiz xərcləri	Ana şirkətin digər törəmə müəssisəsi	278,702	217,006

8 Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin kateqoriyaları

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda təqdim edilmiş balans dəyərləri maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəliklərinin aşağıdakı kateqoriyalarına aiddir:

	Qeyd	2022	2021
		AZN	AZN
Maliyyə aktivləri			
Amortizasiya edilmiş dəyərlə ölçülmüş maliyyə aktivləri:			
Uzunmüddətli aktivlər:			
Maliyyə lizinə qoyulan xalis investisiya	6	9,106,910	6,960,845
Əlaqəli tərəfə verilən borc	7	64,984	88,520
Cari aktivlər:			
Maliyyə lizinə qoyulan xalis investisiya	6	8,286,866	5,455,720
Əlaqəli tərəfə verilən borc	7	23,536	20,784
Digər debitor borclar	9	650,563	471,771
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	10	180,996	178,093
		18,313,855	13,175,733

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

8 Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin kateqoriyaları (davamı)

Maliyyə öhdəlikləri	Qeyd	2022 AZN	2021 AZN
Amortizasiya edilmiş dəyərlə ölçülmüş maliyyə öhdəlikləri:			
Uzunmüddətli öhdəliklər:			
Borc vəsaitləri	12	6,562,279	2,096,178
İcarə öhdəliyi	13	111,056	193,783
Cari öhdəliklər:			
Borc vəsaitləri	12	5,207,493	5,376,836
İcarə öhdəliyi	13	82,727	72,693
Digər cari öhdəliklər	14	518,479	345,723
		12,482,034	8,085,213

Maliyyə alətlərinin hər kateqoriyası üzrə uçot siyasətlərinin təsviri üçün qeyd 4.8-ə baxın. Şirkətin maliyyə aləti ilə bağlı riskinin, o cümlədən riskin idarə edilməsi məqsədləri və siyasətlərinin təsviri qeyd 20-də verilib. Ədalətli dəyərlərə aid məlumat qeyd 21-də təqdim edilib.

9 Avanslar, qabaqcadan ödənişlər və digər debitor borclar

Maliyyə aktivləri	2022 AZN	2021 AZN
Hesablanmış faiz və digərləri	139,027	78,506
Digər debitor borclar	511,536	393,265
	650,563	471,771
Qeyri-maliyyə aktivləri		
Qabaqcadan ödənişlər və avanslar	183,228	14,932
	833,791	486,703

10 Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

	2022 AZN	2021 AZN
Banklarda yerli valyutada olan cari hesablar	181,554	178,402
Banklarda xarici valyutada olan cari hesablar	1,299	47
Depozit hesabları	58	58
	182,911	178,507
Çıxılır: qısamüddətli zərər üçün ehtiyat (Gözlənilən kredit itkisi)	(1,915)	(414)
	180,996	178,093

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

10 Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri (davamı)

	2022	2021
	AZN	AZN
1 yanvara olan qalıq,	414	420
İl üzrə dəyərsizləşmə zərərinin bərpası (qeyd 17)	1,501	(6)
31 dekabra olan qalıq	1,915	414

Pul vəsaitlərin hərəkəti haqqında hesabat üzrə verilmiş Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri aşağıdakı kimi göstərilmişdir.

	2022	2021
	AZN	AZN
Banklarda yerli valyutada olan cari hesablar	181,554	178,402
Banklarda xarici valyutada olan cari hesablar	1,299	47
Depozit hesabları	58	58
	182,911	178,507

11 Nizamnamə kapitalı

31 dekabr 2022-ci il tarixinə şirkətin səlahiyyətli, buraxılmış və tam ödənilmiş nizamnamə kapitalı 4,283,675 AZN təşkil etmişdir və adi səhmi 1 AZN olan 4,283,675 səhmdən ibarətdir (31 dekabr 2021: 4,283,675 AZN təşkil etmişdir ki, 4,283,675 ədəd səhmdən ibarətdir). Şirkətin buraxılmış nizamnamə kapitalı aşağıdakı səhmdarlar tərəfindən saxlanılır:

	2022	2021	2022	2021
	%	%	AZN	AZN
MCB Bank Limited (Pakistan)	99.94	99.94	4,281,105	4,281,105
Ramal Cəfərov (Fiziki şəxs)	0.06	0.06	2,570	2,570
	100.00	100.00	4,283,675	4,283,675

12 Borc vəsaitləri

Borc vəsaitlərinə aşağıdakı maliyyə öhdəlikləri daxildir:

Amortizasiya edilmiş dəyərdə ölçülmüş maliyyə öhdəlikləri	2022	2021
	AZN	AZN
Ana şirkətin digər törəmə müəssisəsi	3,400,000	3,400,000
Dövlət agentliyi	1,084,637	709,376
Yerli banklar	7,285,135	3,363,638
Cəmi	11,769,772	7,473,014
Cari borc	6,562,279	2,096,178
Uzunmüddətli borc	5,207,493	5,376,836
Cəmi	11,769,772	7,473,014

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

12 Borc vəsaitləri (davamı)

2017-ci il 31 oktyabr tarixində, Şirkət 3 aylıq LIBOR + 5,50 faiz dərəcəsi ilə illik ümumi məbləği 2,000,000 ABŞ dolları məbləğində Ana şirkətin digər törəmə müəssisəsi ilə kredit müqaviləsi bağlamışdır və üstəlik hesablanmış faizlər ümumi faiz dərəcəsinə çatmaq üçün Azərbaycan Respublikasında tətbiq edilən vergi qanunvericiliyinə əsasən hesablanır. Faiz məbləği rüblük olaraq ödənilir. Kreditin əsas məbləği 7 noyabr 2019-cu il tarixinə ödənilməsi olmağına baxmayaraq 7 noyabr 2022-ci ilə qədər uzadılmışdır və 2022-ci ildə daha da 7 noyabr 2025-ci ilə qədər uzadılır.

5 Mart 2020-ci ildə Şirkət Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi (AKİA) ilə kredit müqaviləsi bağlamışdır. Bu razılaşma müştərilərin kənd təsərrüfatı fəaliyyətlərində iştirakını asanlaşdırmaq üçündür. Müştəri, şirkətə əvvəlcədən ödəniş olaraq aktiv dəyərinin 20% -ni təmin edir. AKİA, xüsusi dəyərin 40% -i olan subsidiya verir, bu məbləğin faydası müştəriyə ötürülür. Qalan məbləğ də AKİA tərəfindən Şirkətə borc olaraq verilir. Şirkət aktivləri alır və müştəriyə icarəyə verir. Şirkət bu əsas məbləği müştəridən geri alır və Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyinə qaytarır. Bu razılaşmaya əsasən, icarəçidən icarəyə görə illik 7% faiz tutulur və Şirkət AKİA-ya illik 2% faiz ödəməyə borcludur, lakin icarəçi tərəfindən ödəniləcək faiz son nəticədə AKİA tərəfindən ödənilir, buna görə də illik 5 % xalis faiz gəliri öhdəliklərin yerinə yetirilməsi riskini daşdığı üçün Şirkət tərəfindən uçota alınır.

Şirkət yerli bankla 2,000,000 manat ekvivalentində kredit xətti müqaviləsi bağlamış, müvafiq olaraq il sonunda 1,627,033 manat məbləğində vəsait ödənilməmişdir. Faiz dərəcəsi illik 12,5% təşkil edir. Bu kreditlər 2024-cü ilin noyabr ayına qədər tam ödəniləcək. Bu kreditlər qarşısında ödənilməmiş kreditin və gələcək faizlərin 150%-nə ekvivalent lizinq aktivləri girov qoyulur.

Şirkət yerli bankla 9,000,000 manat məbləğində kredit xətti müqaviləsi bağlamışdır, müvafiq olaraq ilin sonuna 5,658,102 manat məbləğində vəsait ödənilməmişdir. Faiz dərəcəsi illik 12-12,5% arasında dəyişir. Bu kreditlər 2024-cü ilin dekabr ayından etibarən tam ödəniləcək. Bu kreditlər qarşısında ödənilməmiş kreditin 130%-150%-i ekvivalentində lizinq aktivləri girov qoyulur.

Maliyyə institutları tərəfindən müəyyən edilmiş müxtəlif şərtlər var və rəhbərlik tərəfindən bu şərtlər yerinə yetirilib.

Borc vəsaitlərinin hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	2022	2021
	AZN	AZN
1 yanvara qalıq	7,473,014	3,478,730
Alınmış yeni borclar	7,214,908	6,930,542
Borcun geri ödənilmiş hissəsi	(2,918,150)	(2,936,258)
31 dekabra qalıq	<u>11,769,772</u>	<u>7,473,014</u>

13 İcarə öhdəliyi

Şirkət ofis binasını icarəyə götürüb və BMHS 16 "İcarələr"-ə uyğun olaraq icarə öhdəliyi və istifadə hüququ aktivini qeydə alıb.

	2022	2021
	AZN	AZN
Uzunmüddətli		
İcarə öhdəliyi	<u>111,056</u>	<u>193,783</u>

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

13 İcarə öhdəliyi (davamı)

	111,056	193,783
Cari		
İcarə öhdəliyi	82,727	72,693
	82,727	72,693
Cəmi icarə öhdəliyi	193,783	266,476

	1 il ərzində AZN	1-2 il AZN	2-5 il AZN	Cəmi AZN
31 dekabr, 2022				
İcarə ödənişləri	102,000	102,000	17,000	221,000
Maliyyə xərcləri	(19,273)	(7,854)	(90)	(27,217)
Xalis cari dəyər	82,727	94,146	16,910	193,783

	1 il ərzində AZN	1-2 il AZN	2-5 il AZN	Cəmi AZN
31 dekabr, 2021				
İcarə ödənişləri	102,000	102,000	119,000	323,000
Maliyyə xərcləri	(29,307)	(19,273)	(7,944)	(56,524)
Xalis cari dəyər	72,693	82,727	111,056	266,476

14 Digər cari öhdəliklər

	2022 AZN	2021 AZN
Maliyyə öhdəlikləri		
Hesablanmış öhdəliklər	429,675	299,565
Hesablanmış faiz	88,804	46,158
	518,479	345,723
Qeyri-maliyyə öhdəlikləri		
Vergi öhdəlikləri	86,448	121,900
Müştərilərdən avans ödəmələr	290,847	148,120
	377,295	270,020
31 dekabra qalıq	895,774	615,743

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

15 Əməliyyat xərcləri

	2022	2021
	AZN	AZN
Əmək haqqı və bonuslar	605,958	467,722
Sosial təminat xərcləri	96,342	74,278
Tibbi və icbari sığorta və digərləri	22,751	13,516
	725,051	555,516

16 İnzibati və ümumi xərclər

	2022	2021
	AZN	AZN
Əsas vəsaitlərin köhnəlmə xərci (qeyd 5)	96,253	84,420
Bank ödənişləri	68,187	53,797
Peşəkar xidmət haqları	42,553	34,955
Təhlükəsizlik xərcləri	23,458	19,824
Nəqliyyat vasitələri xərcləri	18,417	24,258
Kommunal xərclər	9,864	10,140
Rabitə xərcləri	9,617	9,212
Marketing xərcləri	8,757	10,288
Ofis xərcləri	5,768	6,483
Dövlət ödənişləri	4,447	4,745
Sığorta xərcləri	3,137	3,654
Qeyri-maddi aktivlərin köhnəlmə xərci	1,574	1,574
Təmir və bərpa xərcləri	214	131
Digər xərclər	19,043	18,091
	311,289	281,572

17 Maliyyə aktivləri üzrə dəyərsizləşmə zərərinin xalis (xərci)/bərpa

	2022	2021
	AZN	AZN
Maliyyə lizinqində xalis investisiyanın dəyərsizləşməsi üzrə (xərc)/bərpa (qeyd 6)	(1,071)	30,491
Banklarda pul vəsaitlərinin dəyərsizləşməsi üzrə (xərc)/bərpa (qeyd 10)	(1,501)	6
	(2,572)	30,497

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

18 Vergilər

Mənfəət vergisi xərci

31 dekabr 2022 və 2021-ci illərdə başa çatan illər ərzində Azərbaycanda mənfəət vergisi üzrə vergi dərəcəsi 20% -ə bərabərdir. Vergi dərəcəsinin növbəti maliyyə ilində də eyni qalması gözlənilir.

	2022	2021
	AZN	AZN
Vergidən əvvəlki mənfəət	917,168	824,952
Vergi faizi	20%	20%
Vergi məbləği	(183,434)	(164,990)
Düzəlişlər		
Çıxılmayan (xərclər) / gəlirlər üzrə verginin təsiri	(9,364)	7,047
Mənfəət vergisi xərci	(192,798)	(157,943)
Müvəqqəti fərqlərin vergi təsiri	982	(7,888)
Faktiki mənfəət vergisi xərci	(191,816)	(165,831)

	2022	2021
	AZN	AZN
Mənfəət vergisi	(192,798)	(157,943)
Təxirə salınmış vergi gəliri / (xərci)	982	(7,888)
	(191,816)	(165,831)

Təxirə salınmış vergi

Təxirə salınmış vergi aktivi 20% (2021: 20%) səviyyəsində qiymətləndirilir. Təxirə salınmış vergi aktivinin bərpası vergi tutulan gələcək dövrün mənfəətdən asılıdır. Təxirə salınmış vergilər, aktivlərin və öhdəliklərin balans dəyəri ilə maliyyə hesabatlılığı məqsədləri üçün və vergi məqsədləri üçün istifadə olunan məbləğlər arasındakı müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirlərini əks etdirir. Şirkət tərəfindən tanınmış təxirə salınmış vergi aktivi hərəkətləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2022	2021
	AZN	AZN
1 yanvara olan qalıq,	6,734	14,622
İl üzrə xərclər	982	(7,888)
31 dekabra olan qalıq,	7,716	6,734

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər 31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

18 Vergilər (davamı)

Təxirə salınmış vergi (davamı)

Hesabat tarixində təxirə salınmış vergi aktivləri aşağıdakı kimidir:

	2022 AZN	2021 AZN
Vergi üzrə müvəqqəti fərqlər	38,582	33,668
Cəmi çıxılan müvəqqəti fərqlər	38,582	33,668
Təxirə salınmış vergi aktivləri yerli vergi dərəcəsi (20%)	7,716	6,734

19 Öhdəliklər, ehtimallar və əməliyyat riski

Əməliyyat icarəsi öhdəlikləri

31 dekabr 2022-cu il tarixinə (2021: sıfır) Şirkətdə əsas borc icarə öhdəlikləri yoxdur.

Kapital Öhdəlikləri

Şirkətin 31 dekabr 2022-ci il tarixinə (2021: sıfır) əsas kapital öhdəlikləri yoxdur.

Şərti öhdəliklər

Məhkəmə prosesi

Məhkəmə prosesi mütəmadi və normal fəaliyyət zamanı şirkət ona qarşı müəyyən iddialar alır. Öz qiymətləndirmələrinə və daxili peşəkar məsləhətlərinə əsasən, şirkətin rəhbərliyi iddialara görə heç bir maddi itkiyə yol verilməyəcək və buna görə də bu maliyyə hesabatlarında heç bir müddə nəzərdə tutulmamışdır.

Şirkət icarə üzrə debitor borclarının və əlaqədar məbləğlərin bərpası üçün iki iş qaldırmışdır. Bununla belə, Şirkət digər tərəflərlə məhkəmədənəkar həll üçün razılığa gəlib. Buna görə də Şirkət məhkəməyə ərizə ilə müraciət edərək iddianın daha detallı nəzərə alınmamasını istəyib. 31 dekabr 2022-ci il tarixinə Şirkətə qarşı heç bir iddia yoxdur.

İş mühiti və tənzimləyici mühit

Şirkətin əsas əməliyyatları, biznes mühiti və tənzimləyici mühit, əsasən Azərbaycan Respublikasında aparılır. Azərbaycan iqtisadiyyatı gücləndirmək və diversifikasiya etmək üçün iqtisadi islahatlar və onun hüquqi, vergi və tənzimləyici çərçivəsinin inkişafını davam etdirir. Bu baxımdan; Azərbaycan 2016-cı ildə milli iqtisadiyyatın və əsas iqtisadi sektorların inkişafı üçün strateji yol xəritələrini təsdiqləyib. Azərbaycan Respublikasında vergi, valyuta dəyişkənliyi və gömrük qanunvericiliyi daxil olmaqla, qanunvericilik də sürətlə dəyişir.

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti **Maliyyə hesabatları**

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər **31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə**

19 Öhdəliklər, ehtimallar və əməliyyat riski (davamı)

İş mühiti və tənzimləyici mühit (davamı)

Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi istiqaməti əsasən hökumət tərəfindən həyata keçirilən iqtisadi, maliyyə, qanunvericilik və pul tədbirlərinin həyata keçirilməsindən asılıdır. Lakin şirkətin maliyyə vəziyyəti Azərbaycanın inkişafından təsirlənməsinə davam edəcəkdir; Şirkət bu əməliyyatlarla bağlı olaraq Azərbaycan Respublikasının oxşar müəssisələrindən daha əhəmiyyətli olduğuna inanır. Şirkət rəhbərliyi bu inkişafı hazırkı mühitdə yaxından izləyir və yaxın gələcəkdə şirkətin davamlılığı və inkişafını dəstəkləmək üçün müvafiq tədbirlər görür. Maliyyə hesabatlarında bu qeyri-müəyyənliklərin gələcəkdə aydınlaşdırılmasından yarana biləcək hər hansı düzəliş yoxdur. Belə düzəlişlər, əgər varsa, tanındıqları və qiymətləndirilə biləcəyi dövrdə bildiriləcəkdir.

Azərbaycan Respublikasının kommersiya qanunvericiliyi, o cümlədən vergi qanunvericiliyi birdən çox şərtlərə icazə verə bilər. Bundan əlavə, vergi orqanlarının özbaşına iş fəaliyyəti ilə bağlı qərar verən riski var. Şirkət rəhbərliyinin qərarlarına əsaslanan müalicə vergi orqanları tərəfindən etiraz edilsə, əlavə vergilər, cərimələr və faizlər üzrə qiymətləndirilə bilər. Ümumiyyətlə, vergi ödəyiciləri audit ilindən əvvəl üç təqvim ili ilə əlaqədar vergi yoxlamalarına tabe olurlar. Bununla yanaşı, tamamlanmış yoxlamalar yüksək səviyyəli vergi müfəttişlərinin vergi yoxlamalarının nəticələrini nəzərdən keçirdikləri sonrakı əlavə vergi yoxlamaları ehtimalını istisna etməzlər. Rəhbərlik hesab edir ki, müvafiq qanunvericiliyin şərhində 31 dekabr 2022-ci il müvafiqdir və şirkətin vergi və valyuta mövqeləri davam etdiriləcəkdir.

20 Maliyyə aləti riski

Risqlərin idarə edilməsi məqsədləri və siyasətləri

Şirkət maliyyə alətləri ilə bağlı müxtəlif risklərə məruz qalır. Şirkətin maliyyə aktivləri və öhdəlikləri 7 sayılı qeyddə öz əksini tapmışdır. Risklərin əsas növləri bazar riski, kredit riski və likvidlik riskidir. Şirkətin risk idarəetməsi, şirkət rəhbərləri ilə sıx əməkdaşlıqda əlaqələndirilir və risklərin dərəcəsi və böyüklüyünə görə təhlil edən daxili risk hesabatları vasitəsilə şirkətin fəaliyyətinə potensial mənfi təsirləri minimuma endirməklə şirkətin qısa və orta müddətli pul vəsaitlərinin hərəkətini aktiv şəkildə təmin etməyə yönəldilir. Şirkət maliyyə aktivlərinin ticarətində spekulativ məqsədlər üçün fəal şəkildə məşğul olmur və bu variantları yazır. Şirkətin məruz qaldığı ən əhəmiyyətli maliyyə riskləri aşağıdakılardır:

Bazar riski

Bazar riski, maliyyə alətinin dəyərinin bazar qiymətlərindəki dəyişikliklər nəticəsində dəyişə bilər ki, bu dəyişikliklər fərdi təhlükəsizliyə və ya onun emitentinə və ya bazarda satılan bütün qiymətli kağızlara təsir edən amillərə səbəb olub-olmaması riskidir. Şirkət əməliyyat və investisiya fəaliyyətlərindən yaranan maliyyə alətlərinin və xüsusilə valyuta riski və faiz dərəcəsi riski ilə bazar riskinə məruz qalır.

Xarici valyuta riski

Xarici valyuta riski, valyuta məzənnələrində dəyişikliklər səbəbindən bir maliyyə alətinin dəyərinin dəyişə biləcəyi riskidir. Şirkətin əməliyyatlarının əksəriyyəti manatla həyata keçirilir. Valyuta məzənnələrinə məruz qalma, əsasən ABŞ dolları (ABŞ dolları) olan xarici əməliyyatlardan, bank hesablarından və xarici valyutalardakı borclardan yaranır. Şirkətin rəhbərliyi valyuta riskini hedcinq etmək üçün gələcək müqaviləyə daxil olmayıb. Bununla belə, bunlar müntəzəm olaraq izlənilir və tələb olunan yerdə düzəliş tədbirləri görülür. Maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri aşağıdakı valyutalarda ifadə edilir:

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər
31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

20 Maliyyə aləti riski (davamı)

Risqlərin idarə edilməsi məqsədləri və siyasətləri (davamı)

Xarici valyuta riski (davamı)

	Qeydlər	2022		
		AZN	USD	Cəmi
Maliyyə aktivləri:				
Maliyyə lizinə qoyulan xalis investisiya	6	17,393,776	-	17,393,776
Əlaqəli tərəfə verilən borc	7	88,520	-	88,520
Digər debitor borcları	9	650,563	-	650,563
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	10	179,697	1,299	180,996
		18,312,556	1,299	18,313,855
Maliyyə öhdəlikləri:				
Borc vəsaitləri	12	8,369,772	3,400,000	11,769,772
İcarə öhdəliyi	13	193,783	-	193,783
Digər cari öhdəliklər	14	468,622	49,857	518,479
		9,032,177	3,449,857	12,482,034
Açıq mövqe		9,280,379	(3,448,558)	5,831,821
2021				
	Qeydlər	AZN	USD	Cəmi
Maliyyə aktivləri:				
Maliyyə lizinə qoyulan xalis investisiya	6	12,416,565	-	12,416,565
Əlaqəli tərəfə verilən borc	7	109,304	-	109,304
Digər debitor borcları	9	471,771	-	471,771
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	10	178,046	47	178,093
		13,175,686	47	13,175,733
Maliyyə öhdəlikləri:				
Borc vəsaitləri	12	4,073,014	3,400,000	7,473,014
İcarə öhdəliyi	13	266,476	-	266,476
Digər cari öhdəliklər	14	319,019	26,704	345,723
		4,658,509	3,426,704	8,085,213
Açıq mövqe		8,517,177	(3,426,657)	5,090,520

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

20 Maliyyə aləti riski (davamı)

Risklərin idarə edilməsi məqsədləri və siyasətləri (davamı)

Xarici valyuta riski (davamı)

Aşağıdakı cədvəldə ABŞ dollarına nisbətə manatın məzənnəsi ilə bağlı vergi və kapitaldan əvvəl mənfəət / zərərin həssaslığı göstərilir. 2022-ci il dekabrın 31-nə kimi (2021: 10% zəiflədir / gücləndirir) manatın 10% zəifləməsi / möhkəmləndirilməsi nəzərdə tutulur. Hər hesabat tarixində həssaslıq təhlili aşağıdakı kimidir:

	Vergidən əvvəlki		Kapital	
	2022	2021	2022	2021
	AZN	AZN	AZN	AZN
AZN zəiflənməsi 10% / 10%	(344,856)	(342,66)	(275,885)	(274,133)
AZN güclənməsi 10% / 10%	344,856	342,666	275,885	274,133

Faiz dərəcəsi riski

Faiz dərəcəsi riski, maliyyə alətinin gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətindən və bazar faiz dərəcələrindəki dəyişikliklər səbəbindən dalğalanma riskidir. Ədalətli dəyər faiz dərəcəsi riski, bir maliyyə alətinin dəyərinin bazar faiz dərəcələrindəki dəyişikliklər səbəbindən yaranan dalğalanma riskidir.

Lizinqlər ümumiyyətlə icarə müddəti üçün müəyyən edilmiş faiz dərəcəsi ilə verilir və borcların əksəriyyəti dəyişən faiz dərəcələrindədir. Şirkətin idarəetməsi faiz riskinin qarşısını almaq üçün gələcək razılaşmaya daxil edilmir. Bununla belə, bunlar müntəzəm olaraq izlənilir və tələb olunan yerdə düzəliş tədbirləri görülür.

Üzən faiz dərəcələri üzrə borclar aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2022	2021
	AZN	AZN
Borc vəsaitləri	3,400,000	3,400,000

Aşağıdakı cədvəl dəyişkən faiz borclarının həssaslığını $\pm 1\%$ (2021: $\pm 1\%$) faiz dərəcələrində mümkün olan dəyişikliklərə təsvir edir. Bu dəyişikliklər mövcud bazar şərtlərinin müşahidəsinə əsasən mümkün hesab olunur. Hesablamalar hər bir dövr üçün orta bazar faiz dərəcəsi dəyişikliyinə və hər bir hesabat tarixində faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə həssas olan maliyyə alətlərinə əsaslanır. Bütün digər dəyişənlər sabit qalırdı.

	Vergidən əvvəlki		Kapital	
	AZN	AZN	AZN	AZN
	+1%	-1%	+1%	-1%
2022	(34,000)	34,000	(27,200)	27,200
2021	(34,000)	34,000	(27,200)	27,200

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

20 Maliyyə aləti riski (davamı)

Risqlərin idarə edilməsi məqsədləri və siyasətləri (davamı)

Kredit riski

Kredit riski, bir maliyyə alətinin bir tərəfinin öhdəliyin yerinə yetirilməməsi və digər tərəfin maliyyə itkisinə səbəb olma riski.

Şirkət müştərilərə kredit şərtlərinin verilməsi ilə müxtəlif maliyyə alətləri üçün bu riskə məruz qalır. Şirkətin kredit riskinə maksimum məruz qalması, hesabat tarixində tanınmış maliyyə aktivlərinin balans dəyəri ilə aşağıda verilmişdir:

	2022	2021
	AZN	AZN
Maliyyə aktivlərinin sinifləri - balans dəyərləri:		
Maliyyə lizinə qoyulan xalis investisiyalar (qeyd 6)	17,393,776	12,416,565
Əlaqəli tərəfə verilən borc (qeyd 7)	88,520	109,304
Digər debitor borclar (qeyd 9)	650,563	471,771
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri (qeyd 10)	180,996	178,093
Ümumi balans dəyəri	18,313,855	13,175,733

Şirkət müştərilərin və digər qarşı tərəflərin ayrı-ayrılıqda və ya şirkət tərəfindən müəyyən edilmiş hallarda müşahidələrini davam etdirir və bu məlumatları kredit riskinə nəzarət edir. Müştərilərə və digər tərəfdəslərə uyğun qiymətlərlə mövcud olan xarici kredit dərəcələri və / və ya hesabatlar əldə edilir və istifadə olunur.

Şirkətin siyasəti yalnız kreditlə işləyən kontragentlərlə məşğul olmaqdır. Riskə məruz qalmağı idarə etmək üçün, Şirkət nağd pulu nüfuzlu banklara yerləşdirir.

Şirkətin İdarəetmə və Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiqlənmiş Kredit Siyasəti maliyyə lizinə fəaliyyətinin prinsipləri və qaydalarını müəyyən edir, həmçinin fəaliyyətə bağlı olaraq əsas risk göstəriciləri müəyyənləşdirir, şirkətin risklərini azaltır, gəlirliliyi müəyyənləşdirir və bütün işçilər öz vəzifələrini yerinə yetirərkən təlimat olaraq xidmət göstərir.

Mümkün kredit risklərinin müxtəlifləşdirilməsini və minimallaşdırılmasını təmin etmək üçün lizinə portfelinə müəyyən məhdudiyyətlər mövcuddur. Bu məhdudiyyətlər aşağıdakılardır:

- Biznes portfelinin məhdudlaşdırılması;
- iqtisadiyyat sektorları üzrə məhdudiyyətlər; və
- Konsentrasiya limitləri

Limitlər rəhbərlik tərəfindən illik səviyyədə tərtib edilir və yenidən işlənir. Bazar mühitində əhəmiyyətli bir dəyişiklik olması halında, məhdudiyyətlər də nəzərdən keçirilə bilər. Limit dəyişikliyinə dair təklif ilk növbədə Kredit Komitəsinə və İdarə Heyətinin təsdiqinə təqdim edilir və sonra Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edilir. Lizinə əməliyyatları şəbəkə bütünlükdə bütün sərhədlərin müntəzəm olaraq saxlanılmasını nəzarət edir və onların bəziləri (bir borcalana və ya əlaqəli borcalanlar qrupuna maksimum məruz qalma, əlaqəli tərəflərə maksimum məruz qalma) yeni icarə məsələsi qarşısında nəzarət olunur.

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

20 Maliyyə aləti riski (davamı)

Risqlərin idarə edilməsi məqsədləri və siyasətləri (davamı)

Kredit riski (davamı)

Şirkətin Kredit Siyasəti kreditləşdirmə prosesində iştirak edən şirkətin hər bir orqanının səlahiyyətlərini və vəzifələrini tənzimləyir və kreditlərin verilməsi üçün təsdiq edilmiş məhdudiyyətləri, lizinqə nəzarət qaydalarını və borc vermə prosedurlarını və s. müəyyən edir. Şirkətin kredit riskinə maksimum məruz qalması əsasən maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin balans dəyərlərinə əks etdirilir. Şirkətin Kredit Komitəsi ("KK") fəaliyyət göstərən və İdarə Heyətinə məlumat verən kollektiv orqandır. KK-nin ümumi rolu şirkətin strateji və biznes planı çərçivəsində təsdiq edilmiş bütün lizinq əməliyyatlarını idarə etmək və idarə etməkdir. Kredit Komitəsi, şirkətin təsdiq edilmiş Kredit Siyasətinə uyğun olaraq lizinq müqavilələrinin prosedurlarını və əməliyyatlarını nəzarət edir.

Şirkətin maliyyə aktivlərindən heç biri girov və ya digər kredit öhdəlikləri ilə təmin olunmur.

Kredit Komitəsi Maliyyə, Risk İdarəetmə və İqtisadiyyatın yüksək səviyyəli nümayəndələrindən ibarətdir və gözlənilən kredit itkisi qiymətləndirmələrimizdə istifadə olunan əsas giriş və fərziyyələrin nəzərdən keçirilməsinə və təsdiqinə cavabdehdir. Həm də maliyyə hesabatlarına daxil edilməli olan ümumi ehtiyat nəticələrinin məqsəduyğunluğunu qiymətləndirir.

Likvidlik riski

Maliyyə riski kimi istinad edilən likvidlik riski müəssisənin maliyyə alətləri ilə bağlı öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün vəsait toplamaqda çətinliklə qarşılaşdığı riskdir. Likvidlik riski bir maliyyə aktivinin ədalətli dəyərinə yaxın bir zamanda satmağı bacara bilməməsindən yaranır.

Şirkət kifayət qədər pul vəsaitlərini saxlayır və likvidlik tələblərini mütəmadi olaraq nəzarət edir və rəhbərlik gələcək öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün kifayət qədər vəsaitin mövcud olmasını təmin edir.

Uzunmüddətli likvidlik ehtiyaclarını maliyyələşdirmək üçün Şirkət həmçinin əlaqəli tərəflər tərəfindən yaxşı dəstəklənir.

8 sayılı qeyddə açıqlanan maliyyə öhdəlikləri faizsizdir və aşağıda açıqlanan istisna olmaqla, hesabat tarixindən on iki aydan az olan müqavilə öhdəliklərinə malikdir:

31 Dekabr, 2022	İllik faiz dərəcəsi	1 il ərzində AZN	1 ildən 5 ilə qədər AZN	5 ildən çox AZN	Cəmi AZN
Ana şirkətin digər törəmə müəssisəsi	3 aylıq Libor+ 5,5%	-	3,400,000	-	3,400,000
Yerli banklar	12,5%	4,826,321	2,458,700	-	7,285,021
Yerli dövlət agentliyi	5%	381,172	703,579	-	1,084,751
İcarə öhdəliyi	13%	82,727	111,056	-	193,783
		5,290,220	6,673,335	-	11,963,555

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

20 Maliyyə aləti riski (davamı)

Risqlərin idarə edilməsi məqsədləri və siyasətləri (davamı)

Likvidlik riski (davamı)

31 Dekabr, 2021	İllik faiz dərəcəsi	1 il ərzində AZN	1 ildən 5 ilə qədər AZN	5 ildən çox AZN	Cəmi AZN
Ana şirkətin digər törəmə müəssisəsi	3 ay Libor+5.5%	3,400,000	-	-	3,400,000
Yerli banklar	12,5%	1,747,328	1,616,310	-	3,363,638
Yerli dövlət agentliyi	5%	229,510	479,866	-	709,376
İcarə öhdəliyi	13%	72,693	193,783	-	266,476
		5,449,531	2,289,959	-	7,739,490

Yuxarıda göstərilən məbləğlər hesabat tarixində öhdəliklərin balans dəyərlərinə fərqli ola biləcək müqaviləli pul vəsaitlərinin hərəkətini əks etdirir. Diskontlaşdırmanın təsiri əhəmiyyətli deyil, çünki bir il ərzində balans balans balans bərabərdir.

21 Ədalətli dəyər və ədalətli dəyər hiyerarşisi

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ədalətli dəyərle ölçülən aktivlər və öhdəliklər ədalətli dəyər hiyerarşisinin üç səviyyəsinə bölünür. Bu qruplaşdırma ədalətli dəyər ölçülməsində istifadə edilən əhəmiyyətli girişlərin aşağı səviyyəsinə əsasən müəyyən edilir:

- Səviyyə 1: eyni aktiv və öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka qiymətləri (düzəldilməmiş)
- Səviyyə 2: aktiv və ya öhdəliyə görə birbaşa (yəni qiymətlər) və ya dolaylı yolla (yəni qiymətlərdən əldə edilən)
- Səviyyə 3: müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına (müşahidə edilə bilməyən daxilolmalar) əsaslanan aktiv və ya öhdəlik üzrə daxilolmalar.

Şirkətin bütün maliyyə aktivləri və öhdəlikləri amortizasiya olunmuş dəyərle əks etdirilir və qeyri-maliyyə aktiv və öhdəliklərindən heç biri ədalətli dəyərle qiymətləndirilmir. Buna görə ədalətli dəyərin üç səviyyəli kateqoriyasını tələb edən ədalətli dəyər iyerarxiyasının açıqlanması maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə açıqlama təsirinə malik olmadığı üçün açıqlanmır.

22 Kapitalın idarə olunması siyasəti və prosedurları

Şirkətin kapitalının idarə edilməsi məqsədləri aşağıdakılardır:

- Şirkətin davamlı olaraq davam etmə qabiliyyətini təmin etmək; və
- səhmdarlar üçün kifayət qədər geri qaytarma təmin etmək
- risklərin səviyyəsinə uyğun olaraq məhsul / xidmətlərin qiymətini qiymətləndirməklə.

MCB Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti

Maliyyə hesabatları

Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

31 dekabr 2022-ci il tarixində başa çatmış il üzrə

22 Kapitalın idarə olunması siyasəti və prosedurları (davamı)

Şirkət, kapitalın maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın qarşısında təqdim etdiyi kimi, pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərini əks etdirən balans dəyərində əsasən nəzarət edir. Şirkət ümumi maliyyə strukturuna mütənasib olaraq kapital məbləğini müəyyən edir.

Şirkət kapital strukturunu idarə edir və onu iqtisadi şəraitdə dəyişikliklər və əsaslı aktivlərin risk xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla tənzimləyir. Kapital strukturunu saxlamaq və ya tənzimləmək üçün, Şirkət səhmdarlar üçün ödənilən dividendlərin məbləğini tənzim edə və kapitala səhmdarlara qaytara bilər. Bir əvvəlki ildən sermayə istifadəsi və xarici sərmayə tələblərinə dair strategiyada heç bir dəyişiklik edilməmişdir.

Hesabat dövrləri üçün kapital aşağıdakı kimi yekunlaşdırılır:

	2022	2021
	AZN	AZN
Cəmi kapital	5,904,665	5,179,313
Pul vəsaitləri və onların ekvivalenti (qeyd 10)	(180,996)	(178,093)
Kapital	5,723,669	5,001,220
<hr/>		
Cəmi kapital	5,904,665	5,179,313
Borc ehtiyatları (qeyd 12)	11,769,772	7,473,014
İcarə öhdəliyi (qeyd 13)	193,783	266,476
Ümumi maliyyələşdirmə	17,868,220	12,918,803
Kapitalın ümumi maliyyə nisbəti	32%	39%

23 Hesabat tarixindən sonra hadisələr

Hesabat tarixi ilə bu maliyyə hesabatlarının təsdiq edildiyi tarix arasında heç bir düzəliş edilmiş və ya əhəmiyyətli düzəliş olunmayan hadisələr baş verməmişdir.